

De Personele Unie en een Herstelfonds voor Wallonië

Een nieuw model en een nieuwe toekomst voor België

De Personele Unie en een Herstelfonds voor Wallonië

1. Wat is het doel van de Personele Unie.

Is het een onbereikbare droom om te hopen dat op een dag België zal getrokken worden door twee sterke deelstaten ? Is het te ambitieus om te hopen dat twee sterke West-Europese tijgers binnen één land de ambitie en de kunde hebben om wereldklasse te zijn ? Om aan de oevers van de Schelde en de Maas te bewijzen dat het mogelijk is om in één land en in vriendschap een nieuw model neer te zetten dat leidt naar meer welvaart, naar nog meer welzijn ?

Of moeten wij tevreden zijn met wat gegeven het huidige Belgische model maximaal kan bereikt worden in Vlaanderen, Wallonië en Brussel? Moeten wij tevreden zijn met het inkomen dat we nu hebben ? Moeten wij tevreden zijn met het pensioen dat ons zal worden toebedeeld ? Moeten wij tevreden zijn met de huidige manier waarop we omgaan met de mensen die het het moeilijkst hebben, in België en in het buitenland ? Moeten wij tevreden zijn met de manier waarop we de ecologische uitdagingen kunnen aanpakken ? Moeten wij tevreden zijn met de manier waarop we ons, in ons land kunnen voorbereiden op de toekomst?

Het Belgische model zoals het tot nu bestond heeft haar nut bewezen, maar vandaag is het tijd voor een nieuw België. We willen werk maken van een nieuwe sociale en economische organisatie, die ons naar een betere toekomst leidt. Een land met een open blik op de wereld, tolerant en nieuwsgierig, waar niemand zijn verantwoordelijkheden uit de weg gaat. Dit kan, maar het vereist een nieuw model. We moeten de paden verlaten die we tot nu toe bewandeld hebben. We schuiven een model naar voor waarin België een Personele Unie wordt met een Koningshuis en met sociaal-economisch autonome deelstaten.

In deze Personele Unie wordt de solidariteit tijdelijk verhoogd, maar een eindpunt is op voorhand bepaald. Er komt een Herstelfonds voor Wallonië met geld dat dient om haar economie er bovenop te helpen en een historische kans biedt om aan te sluiten bij de wereldtop.

In dit model blijft de Personele Unie België in grote lijnen verantwoordelijk voor Justitie, Defensie en Binnen- en Buitenlandse Zaken. De Deelstaten verwerven bevoegdheid over het volledige sociaal-economische veld. Dit betekent dat de deelstaten volledige

verantwoordelijkheid dragen voor bijvoorbeeld het bepalen en innen van bijna alle belastingen, de pensioenen, de werkloosheidsuitkeringen, de kinderbijslag, de gezondheidszorg, de economie, het energiebeleid, het leefmilieu en de mobiliteit.

Het Koningshuis blijft zijn rol spelen zoals dit vandaag het geval is.

De taalkundige evenwichten, verankerd in de Grondwet, worden gerespecteerd, deze veranderen niet.

Het nieuwe model is een uitdaging die het beste zal vergen van wat in ons land aanwezig is. Het is gebaseerd op de overtuiging dat dit een kans is voor alle Gemeenschappen om een reuzensprong te zetten naar een betere toekomst. Hier langer mee wachten, is het noodzakelijke vooruitschuiven, waardoor ook andere noodzakelijke hervormingen nodeloos worden uitgesteld.

Daarom brengen wij vandaag het model van een Personele Unie met sociaal-economisch autonome deelstaten en een Herstelfonds voor Wallonië naar voren, dat ons inziens een goede blauwdruk vormt voor een nieuw en beloftevol België, dat de verschillende Gemeenschappen in dit land maximale kansen biedt om uit te groeien tot economische en sociale deelstaten van wereldklasse.

Uitgangspunten

De Belgische Grondwet voorziet met artikel 35 reeds in een eindpunt van de hervorming van de Belgische unitaire staat. Dit artikel kan evenwel pas in werking treden wanneer de exclusieve bevoegdheden van de centrale overheid in titel III van de Grondwet worden vastgelegd. In dit model proberen we een technisch haalbaar scenario uit te tekenen hoe dit artikel 35 in de praktijk zou kunnen worden ingevuld.

We streven zoals gezegd naar de creatie van twee sociaal-economisch autonome deelstaten die samen de basis vormen van een Personele Unie. Een logisch gevolg van dit nieuwe uitgangspunt is dat de residuaire bevoegdheid, die thans bij de federale overheid ligt, overgaat naar de deelstaten. De Personele Unie oefent slechts de haar grondwettelijk toegewezen bevoegdheden uit. Deze bevoegdheden willen we toewijzen op basis van het subsidiariteitsprincipe: waar het belang van een uniforme toepassing primeert op de voordelen van de 'uitoefening op maat', wordt de bevoegdheid toegewezen aan de Personele Unie. De 2 sociaal-economisch autonome deelstaten oefenen de onderling verdeelde en afgebakende bevoegdheid uit over de persoonsgebonden aangelegenheden (gemeenschapsbevoegdheden) in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest heeft zelf volledige zeggenschap over haar – verruimde – gewestelijke bevoegdheden.

Na het afbakenen van de precieze bevoegdheden die de deelstaten krijgen, zullen we bepalen welke budgettaire middelen daar tegenover staan, m.a.w. hoeveel geld is er nodig om deze bevoegdheden uit te oefenen. Ten slotte zal bepaald worden waar dat geld vandaan moet komen, m.a.w. wie krijgt welke belastingsinkomsten in het nieuwe België.

Deze nota heeft niet als bedoeling een definitief en onbediscussieerbaar scenario op tafel te leggen, maar eerder een conceptueel kader aan te reiken met een hele reeks parameters, die tijdens effectieve politieke onderhandelingen kunnen afgestemd worden op de wensen en verzuchtingen van de betrokken gemeenschappen.

2. Hoe ziet de overdracht van de bevoegdheden naar de Deelstaten er uit?

2.1 De grote lijnen

Vertrekkend vanuit het subsidiariteitsbeginsel is het verdedigbaar de gezagsbevoegdheden op het niveau van de Personele Unie te houden, daar verschillen in het uittekenen en handhaven van het openbaar gezag kunnen leiden tot een grote onduidelijkheid voor de burger, die op het vlak van de openbare orde niet wenselijk is. Dit betekent evenwel niet dat alle bevoegdheden die momenteel

aan de departementen Justitie, Politie en Landsverdediging zijn toegewezen federaal moeten blijven: daarvoor is de waaier aan programma's die onder deze departementale begrotingen vallen te divers. In grote lijnen worden deze departementen echter bijna volledig toegewezen aan het niveau van de Personele Unie.

De departementen die kunnen bijdragen tot de volledige sociaal-economische autonomie van de deelstaten, worden overgeheveld.

Voor een derde groep bevoegdheden ligt het moeilijker deze globaal toe te wijzen aan één specifiek overheidsniveau. Om tot een correcte verdeling te komen passen we hier het subsidiariteitsprincipe toe op het subniveau van de programma's.

Uiteindelijk zijn er ook nog enkele algemene diensten of 'horizontale departementen' die de andere FOD's bijstaan op een specifiek beleidsdomein. Voor de opdeling van de middelen van deze departementen nemen we de verhouding volgens dewelke de andere departementen zijn opgesplitst als verdeelsleutel.

Bevoegdheden van de Personele Unie	Opdeling Personele Unie - Deelstaten	Nieuwe bevoegdheden Deelstaten
Justitie Buitenlandse Zaken Federale Politie en Geïntegreerde werking Landsverdediging Financiering van de Europese Unie	Binnenlandse Zaken Mobiliteit en Vervoer Wetenschapsbeleid Regie der Gebouwen	<u>Gewesten</u> Ontwikkelingssamenwerking en Buitenlandse Handel Financiën Volksgezondheid en Leefmilieu Economie, Middenstand en Energie Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg <u>Gemeenschappen</u> Sociale Zekerheid waaronder: Geneeskundige verzorging Pensioenen Werkloosheids- en invaliditeitsuitkeringen Gezinsbijslag Sociale bijstand Maatschappelijke integratie
Algemene diensten		
Kancelarij van de Eerste Minister Budget- en Beheerscontrole Personeel en Organisatie Informatie- en communicatietechnologie		

Bovenstaande tabel geeft een idee van de globale verdeling van de huidige federale bevoegdheden die we wensen door te voeren.

In bijlage is een reeks tabellen gevoegd die de specifieke verdeling tussen het regionale en het centrale niveau per departement uitwerkt.

2.2 Globale verdeling van de middelen over de deelstaten en de Personele Unie voor wat betreft de huidige federale departementale bevoegdheden.

De totale netto-middelen van de federale departementale begrotingen (met uitzondering van de Regie der gebouwen, de dotaties en de interestlasten) bedragen in 2008 33,4 miljard euro. Daarvan zou parallel met onze bevoegdheidsverdeling 80,6% of 26,9 miljard euro middelen naar de regio's worden doorgeschoven. 19,4% of 6,5 miljard euro middelen blijft nodig om de werking van het niveau van de Personele Unie te verzekeren. Onderstaande tabel geeft een globaal overzicht:

<i>miljoen euro</i>	Verdeling middelen		Totale middelen 2008
	Deelstaten	Personele Unie	
Justitie	163,7	1.445,0	1.608,7
BinZa	261,8	174,5	436,2
BuZA, BuHa en Ontw.	1.320,9	260,0	1.581,0
Defensie		2.769,3	2.769,3
Politie		1.631,3	1.631,3
Financiën	1.627,2	46,1	1.673,3
Regie der Gebouwen			
Pensioenen ambtenaren	7.304,0		7.304,0
Arbeid, werkgelegenheid en soc. Ov.	98,6		98,6
Sociale zekerheid	9.373,9		9.373,9
waarvan:			
Sociaal statuut der Zelfstandigen	1.231,4		
dotaties en toelagen aan het globaal beheer	5.977,6		
Gehandicapten	1.564,6		
Inkomensgarantie voor ouderen	380,5		
Bijzondere kinderbijslagen	38,1		
Andere	181,7		
Volksgezondheid	354,7		354,7
Economie	376,5		376,5
Mobiliteit	3.399,0	1,1	3.400,0
Maatschappelijke integratie	1.130,2		1.130,2
Wetenschapsbeleid	331,4	46,2	377,6
Voorlopig totaal	25.741,8	6.373,5	32.115,3
	80,2%	19,8%	
opdeling algemene diensten:			
Kanselarij	76,7	19,0	95,7
Budget & B	185,0	45,8	230,8
P&O	48,0	11,9	59,9
Informatie & Comm.	24,9	6,2	31,1
Som	26.089,6	6.493,7	
Compensatie Brussel dode hand	38,0		
Dotatie Brussel	95,4		
Wedertewerkstelling werklozen	485,8		
Samenwerkingsakkoord Federale Staat - Brussels Hoofdstedelijk	5,9		
Fonds financiering internationale rol Brussel	90,3		
Dotaties aan de Vlaamse en Franse gemeenschap	99,3		
Andere	13,2		
Totaal departementale middelen	26.917,7	6.493,7	33.411,3
in %	80,6%	19,4%	

De dotaties, de Regie der Gebouwen en de interestlasten op de federale schuld vereisen een specifieke verdeling:

Dotaties

De dotaties bevatten de werkingsbudgetten van het Koningshuis, de Kamer, de Senaat, de dotatie aan de Duitse Gemeenschap en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie. Aangezien deze kosten nauw verband houden met de werking van de Personele Unie, houden we de dotaties ook op dit niveau, met uitzondering van de dotaties aan de Duitstalige Gemeenschap en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, die mee worden opgenomen in onze oefening.

Regie der Gebouwen:

De Regie der Gebouwen is de instelling die instaat voor de financiering, de huur, het onderhoud en het beheer van de gebouwen van de federale overheid. Voor deze taken heeft de Regie een aanzienlijk budget ter beschikking: in 2008 is dit 666 miljoen euro. Het komt logisch voor de gebouwen van de federale overheid in dezelfde mate over te hevelen als de bevoegdheden: de ambtenaren die thans deze bevoegdheden in praktijk omzetten zullen immers voor 80% mee verschuiven naar het niveau van de deelstaten, wat zal gepaard gaan met een gelijkaardige verschuiving van de behoefte aan huisvesting. Daarom verdelen we de 666 miljoen euro van de Regie eveneens volgens de 80/20 verdeelsleutel. Wat betreft de eigendommen zelf is de meest voor de hand liggende piste de verschillende panden toe te wijzen aan het Gewest waar ze hun ligging hebben, met uitzondering van de gebouwen die thans worden gebruikt voor het uitoefenen van de bevoegdheden die de Personele Unie krijgt toegewezen. In de overdracht van deze eigendommen kan een compensatie worden gezien voor het gedeeltelijk verdelen van de overheidsschuld over de deelstaten.

Interestlasten:

Deze komen verder aan bod.

2.3 De rekeningen van de Sociale Zekerheid

De Sociale Zekerheid wordt wegens de persoonsgebonden aard in ons model een exclusieve bevoegdheid van de deelstaten. In een eerste stap dragen we de middelen die thans aan Sociale Zekerheid worden besteed dan ook integraal over naar het regionale niveau.

Een verdere opdeling van de rekeningen van de Sociale Zekerheid tussen de deelstaten onderling is evenwel niet eenvoudig, gezien weinig officiële gegevens over regionale bijdragen en prestaties binnen de Sociale Zekerheid bekend zijn en de kosten van sociale zekerheid en gezondheidszorg weinig overzichtelijk verspreid zitten over het Globaal beheer, de uitgavenbegroting en de alternatieve financiering. Toch proberen we de raming van de sociale uitgaven waarmee elke deelstaat zal geconfronteerd worden zo realistisch mogelijk te maken.

SOCIALE ZEKERHEID		<i>miljoen euro</i>
Ontvangsten*		
Sociale bijdragen		48.948,6
Alternatieve financiering		12.799,0
Sociale Zekerheid in Algemene Uitgavenbegroting		9.373,9
Pensioenen ambtenaren		7.304,0
Andere**		4.379,0
Totaal		82.804,5
Uitgaven*		
Prestaties		74.086,3
wv.: Gezondheidszorg		21.360,2
Riziv-uitkeringen arbeidsongeschiktheid		4.420,0
Sociale bijstand		2.715,5
Pensioenen		29.913,2
Gezinsbijslag		4.302,5
Arbeidsongevallen		198,5
Beroepsziekten		351,1
Werkloosheid en loopbaanonderbreking		8.484,7
Dienst overzeese sociale zekerheid		355,9
Andere		1.984,7
Betalingskosten		11,3
Beheerskosten		2.163,9
Externe overdrachten		3.950,9
Interestlasten		14,3
Kapitaaluitgaven		1,4
Diversen		1.844,5
Totaal		82.072,6
Saldo van ontvangsten en uitgaven		731,9

*Exclusief overdrachten tussen stelsels

** o.a. bijzondere bijdrage SZ, werkgeversbijdrage bruggepensioneerde, externe overdrachten, diversen

3. Wat is de verdeling van de bevoegdheden van de Deelstaten over de Gemeenschappen en de Gewesten?

Na de verdeling van bevoegdheden tussen de Personele Unie en de deelstaten, moeten de bevoegdheden en bijhorende middelen ook worden verdeeld tussen de deelstaten onderling, met daarin de gemeenschappen en gewesten. Het komt er op aan deze verdeling voldoende evenwichtig door te voeren, zodat de twee deelstaten en ook Brussel vanuit een solide budgettaire basis maximale ontwikkelingskansen krijgen.

3.1 Waarom Gemeenschappen en Gewesten?

Het lijkt aangewezen het institutionele onderscheid tussen Gewesten en Gemeenschappen te behouden, gezien deze opdeling is gebaseerd op een praktische realiteit: er zijn inderdaad drie gewesten en drie taalgemeenschappen in België. Een interne opdeling van het Belgische grondgebied volgens het gewestcriterium zou binnen de taalgemeenschappen voor kunstmatige schotten zorgen die niet aan de realiteit beantwoorden, en zou onvoldoende erkenning bieden aan de specifieke identiteit van de Duitstalige Gemeenschap in België. Een opdeling volgens de Gemeenschappen zou dan weer de politieke, infrastructurele en organisatorische situatie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest miskennen. Wel zet dit model aan tot mogelijke verdere samenwerking tussen de Franse Gemeenschap en het Waalse Gewest, zodat zich twee deelstaten als tijdereconomieën kunnen ontwikkelen.

3.2 Welke bevoegdheden wijzen we toe aan de Gemeenschappen en welke aan de Gewesten?

Vooraleer we de behoefte aan middelen voor het uitoefenen van de nieuwe bevoegdheden kunnen verdelen over de verschillende gemeenschappen en gewesten, moeten we eerst precies bepalen welke bevoegdheden we toewijzen aan de gemeenschappen en welke aan de gewesten. Hiervoor baseren we ons op de principes die ook bij de vorige staatsvormingen werden gehanteerd: persoonsgebonden en sociale bevoegdheden worden toebedeeld aan de gemeenschappen, territoriaal gebonden bevoegdheden komen de gewesten toe. We streven immers naar een volledige sociaal-economische autonomie van de deelstaten, met een toewijzing van de gezagstaken aan de Personele Unie. Onderstaande tabellen tonen de concrete verdeling:

We stellen voor de volgende bevoegdheden over te dragen naar de gemeenschappen:

Nieuwe Gemeenschapsbevoegdheden	<i>miljoen euro</i>
Justitie	157,2
Dienst voogdij van minderjarige vreemdelingen	2,8
Medische en medico-psychosociale expertise en gezondheidszorgen	32,2
jeugdbescherming	7,5
Hulpverlening aan de erkende erediensten: bestaansmiddelen	88,3
Laïciteit	13,2
Islamitische eredienst	4,4
Boeddhisme	0,2
Commissie voor bio-ethiek en Commissie euthanasie	0,4
Nationale Commissie voor de rechten van het kind	0,1
Binnenlandse Zaken	119,6
Wedde minister, beleidscel, experten en werkingskosten minister van migratie	1,6
Bestaansmiddelen: personeel en werkingsuitgaven vreemdelingenzaken	79,0
Specifieke centra voor illegalen: contract met de burger	10,2
Visa Information System	2,4
Commissariaat-generaal voor de vluchtelingen en staatslozen	20,2
Buitenlandse Zaken en Ontwikkelingssamenwerking	1.318,0
Wedde minister, beleidscel, experten ontwikkelingssamenwerking	2,7
Multilaterale betrekkingen	95,8
Wetenschapsbeleid	3,8
Samenwerking	0,5
Humanitaire hulp	49,2
Werkingsmiddelen ontwikkelingssamenwerking	2,5
Gouvernementele samenwerking	287,8
Niet-gouvernementele samenwerking	196,2
Multilaterale samenwerking	478,0
Bijzondere interventies	144,8
Sociale Zekerheid	9.373,9
Leiding en beheer	46,5
Bestuur sociale zekerheid	0,9
DG sociale inspectie	15,4
DG Zelfstandigen	1.236,6
DG Personen met een handicap	1.580,5
DG Beleidsondersteuning	1,6
DG Sociaal Beleid	6.403,5
DG Oorlogsslachtoffers	89,0
Volksgesondheid	354,7
Beheer en algemene diensten	52,7
DG Gezondheidsvoorzieningen	32,3
DG Gezondheidszorgen	36,1
DG Geneesmiddelen	18,0
DG Dieren, Planten en voeding	160,8
DG Leefmilieu	17,3
Wetenschapsbeleid	37,4
Economie	3,1
Bestrijding van overmatige schuldenlast	3,1
Maatschappelijke integratie	1.130,2
Wetenschapsbeleid	3,3
4. Onderwijs - Vorming	0,1
5. Lasten van het verleden -Onderwijs	0,2
Totaal	12.460,0

We stellen voor de volgende bevoegdheden over te hevelen naar de Gewesten:

Nieuwe gewestbevoegheden	miljoen euro
Justitie	6,5
Jeugddelinquentie	6,1
Arbitrage bouw- en huurgeschillen	0,0
Binnenlandse Zaken	142,1
Commissie Veiligheid rallywedstrijden en specifieke initiatieven	0,2
civiele veiligheid personeel en werkingsuitgaven	32,4
ASTRID (nieuwe 100-centrales) werkingskosten en personeel	2,2
Operaties CV, uitrusting en opleiding, brandweerdiensten en 100-centra	32,1
Fonds aanschaffing van materieel brandweer en medische hulp	2,8
Fonds voor de risico's van zware ongevallen	8,7
Fonds voor de risico's van nucleaire ongevallen	5,9
Directie van de financiële tussenkomsten ten voordele van derden	12,9
Rampenschade	1,2
Oorlogsschade	0,3
Verkeersveiligheid	0,2
Bestaansmiddelenprogramma: personeel en werkingsuitgaven provinciale gouv.	17,5
Wapenwet	0,2
Geïntegreerde centra voor dringende oproepen	18,1
Buitenlandse Handel	2,9
Economische expansie	2,8
Financiën	1.627,2
Organiek fonds voorschotten alimentatievorderingen	269,5
Belastingen en invorderingen: personeel en werkingsuitgaven	78,1
Algemene fiscale zaken	5,8
Fraudebestrijding	28,2
Grote ondernemingen, KMO's, particulieren	586,8
Fiscale invorderingen	139,3
Douane en Accijnzen	209,4
Pensioenen ambtenaren	7.304,0
Arbeid, werkgelegenheid en sociaal overleg	98,6
Economie	373,3
Mobiliteit	3.399,0
Studies en actie inzake Mobiliteit en vervoer	0,5
Modernisering van de overheidsbedrijven	0,3
De Post	317,2
Belgacom: sociale voordelen teruggekeerd personeel dienst kijk- en luistergeld	0,2
Bestaansmiddelenprogramma vervoer ter land	12,7
Exploitatie spoorwegvervoer	3.000,3
Bestaansmiddelenprogramma luchtvaart	9,2
Financiering en verbetering van preventieprogramma's van de luchtvaart	3,7
Ombudsdienst	0,0
Bestaansmiddelenprogramma mobiliteit en verkeersveiligheid	14,1
Mobiliteit	0,6
Organisatie en veiligheid van het privé-wegvervoer	6,4
Bestaansmiddelenprogramma personeelsformatie Mobiliteit	2,3
Wetenschapsbeleid	327,8
Diverse	323,3
Kanselarij	76,7
Budget & B	185,0
P&O	48,0
Informatie & Comm.	24,9
Totaal	13.616,0

4. Hoe groot moet het budget van de Deelstaten zijn om de nieuwe bevoegdheden in te vullen?

4.1 Raming verbruik van middelen door de Deelstaten

Om te bepalen welke middelen elke deelstaat nu concreet nodig heeft om de nieuw verworven bevoegdheden uit te oefenen, moeten we naar een verdeling van de thans aan deze bevoegdheden bestede middelen gaan. We vertrekken van het globale bedrag aan departementale middelen waarop de deelstaten volgens onze verdeling recht hebben, op basis van de begrotingsprogramma's uit de Algemene Uitgavenbegroting 2008. Het betreft 26 miljard euro, waarvan 12,4 miljard voor de Gemeenschappen en 13,6 miljard voor de Gewesten.

Om de concrete toewijzing te maken, lijkt een verdeling per capita een te overwegen criterium. Het gebrek aan ongecontesteerde gegevens over de regionale besteding van federale middelen dwingt ons toevlucht te zoeken tot een dergelijke algemene verdeelsleutel.

De meest recente raming van het aantal inwoners van de verschillende gewesten is deze op 1 januari 2006. We vinden deze terug in de Algemene Toelichting 2008. Voor de opdeling van de Brusselse bevolking tussen Vlaamse Gemeenschap en Franse Gemeenschap wenden we de gebruikelijke 20/80 verdeelsleutel aan.

De Belgische bevolking op 1/1/2006		
Vlaams Gewest	6.078.600	57,8%
Waals Gewest	3.413.978	32,5%
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	1.018.804	9,7%
Totaal Rijk	10.511.382	
Vlaamse Gemeenschap in Brussel	203.761	
Franstalige Gemeenschap in Brussel	815.043	
Totaal Vlaamse Gemeenschap	6.282.361	59,8%
Totaal Franstalige gemeenschap	4.155.902	39,5%
Duitstalige gemeenschap	73.119	0,7%

4.2 Hoe berekenen we het actuele middelenverbruik van de Deelstaten in de sociale zekerheid?

Voor de grote hap middelen die de sociale zekerheid naar zich toetrekt kunnen we wel een goede raming van de werkelijke regionale verdeling maken met behulp van een aantal specifieke verdeelsleutels. Onderstaande tabellen geven een blik op welke verdeelsleutel we voor elke categorie gebruikten.

GLOBAAL BEHEER WERKNEMERS	uitgaven 2008	Verdeelsleutel	Vlaamse Deelstaat	Waalse Deelstaat	Duitse Gemeenschap
	miljoen euro		miljoen euro	miljoen euro	miljoen euro
RIZIV-Uitkeringen	3.682,7	Werkelijke verdeling arbeidsongeschiktheid	2.228,6	1.428,5	25,6
Pensioenen	14.434,8	werkelijke verdeling volgens RVP	9.002,0	5.337,2	95,6
Gezinsbijslag	3.734,9	Werkelijke verdeling volgens RKW	2.137,2	1.570,0	28,1
Arbeidsongevallen	258,1	Volgens arbeidsongeschiktheid	156,2	100,1	1,8
Beroepsziekten	282,1	Volgens arbeidsongeschiktheid	170,7	109,4	2,0
Werkloosheid en loopbaanond.	8.132,3	Werkelijke verdeling uitkeringen RVA	4.331,0	3.734,3	66,9
Invaliditeit mijnwerkers	3,9	Volgens arbeidsongeschiktheid	2,3	1,5	0,0
Zeelieden	13,5	Per hoofd	8,0	5,3	0,1
Totaal	30.542,3		18.036,2	12.286,4	220,0
			59,1%	40,2%	0,7%

De middelen voor Sociale Zekerheid zitten in België verspreid over het globaal beheer van de werknemers, het globaal beheer van de zelfstandigen en de algemene uitgavenbegroting. Het globaal beheer van de werknemers wijst volgens de werkelijke uitgavenpatronen 59,1% van de middelen toe aan Vlaamse Deelstaat (Vlaamse Gemeenschap) en 40,2% aan de Waalse Deelstaat (Franse Gemeenschap).

GLOBAAL BEHEER ZELFSTANDIGEN	Uitgaven 2008	Verdeelsleutel	Vlaamse Deelstaat	Waalse Deelstaat	Duitse Gemeenschap
	miljoen euro		miljoen euro	miljoen euro	miljoen euro
RIZIV-Uitkeringen	183,6	Werkelijke verdeling arbeidsongeschiktheid	111,1	71,2	1,3
Pensioenen	1.595,9	Werkelijke verdeling Rijksdienst voor Pensioenen	995,3	590,1	10,6
Gezinsbijslag	247,2	Volgens aantal zelfstandigen per gewest	156,2	89,4	1,6
Faillissementsverzekering	3,1	Volgens aantal zelfstandigen per gewest	1,9	1,1	0,0
Totaal	2.029,8		1.264,5	751,8	13,5
			62,3%	37,0%	0,7%

De middelen van het globaal beheer zelfstandigen worden voor 62,3% toegewezen aan de Vlaamse Deelstaat, 37,0% gaat naar de Waalse Deelstaat.

SZ UITGAVENBEGROTING	Uitgaven	Verdeelsleutel	Vlaamse Deelstaat	Waalse Deelstaat	Duitse Gemeenschap*
	miljoen euro		miljoen euro	miljoen euro	miljoen euro
Pensioenen ambtenaren	7.304,0	Volgens Rijksdienst voor Pensioenen	4.555,0	2.700,6	48,4
Sociaal statuut der Zelfstandigen	1.231,4	Volgens aantal zelfstandigen per gewest	778,3	445,2	8,0
Dotaties en toelagen aan het globaal beheer	5.977,6	Gewogen sleutel globaal beheer W en Z	3.542,1	2.392,8	42,9
Gehandicapten	1.564,6	Werkelijke verdeling uitkeringen	866,8	685,5	12,3
Inkomensgarantie voor ouderen	380,5	Werkelijke verdeling uitkeringen	231,3	146,6	2,6
Bijzondere kinderbijslagen	38,1	Volgens aantal -18 jarigen per gewest	22,1	15,8	0,3
Andere	181,7	per hoofd per gewest	108,6	71,8	1,3
Totaal	16.677,9		10.104,1	6.458,2	115,7
			60,6%	38,7%	0,7%

*Correctie voor Duitse gemeenschap op basis van aantal inwoners tov Franse Gemeenschap

Van de middelen voor sociale zekerheid die wel in de Algemene Uitgavenbegroting zijn opgenomen, gaat 60,6% naar de Vlaamse Deelstaat. 38,7% wordt toegewezen aan de Waalse Deelstaat.

Van de totale uitgaven van de Sociale Zekerheid verwachten we bijgevolg 59,0% bij de Vlaamse Deelstaat, 40,3% bij de Waalse Deelstaat. De Waalse Deelstaat ontvangt dus de facto 0,8 procentpunt middelen meer dan wat op basis van een verdeling per hoofd zou toegewezen worden.

De Duitse Gemeenschap ontvangt in de raming precies waar ze recht op heeft op basis van het aantal inwoners: 0,7% van de totale middelen.

Verdeling totale uitgaven Sociale Zekerheid	uitgaven 2008	Verdeelsleutel	Vlaamse Deelstaat	Waalse Deelstaat	Duitse Gemeenschap
	miljoen euro		miljoen euro	miljoen euro	miljoen euro
Sociale uitgaven binnen begroting	16.677,9	gewogen verdeelsleutel	10.104,1	6.458,2	115,7
Globaal beheer werknemers	30.542,3	gewogen verdeelsleutel	18.036,2	12.286,4	220,0
Globaal beheer zelfstandigen	2.029,8	gewogen verdeelsleutel	1.264,5	751,8	13,5
RIZIV-Geneskundige verzorging	24.389,1	Volgens raming Algoed	14.560,8	9.655,4	172,9
Saldo buiten globaal beheer	1.902,2	Gewogen sleutel Globaal Beheer W. en Z.	1.127,1	761,4	13,6
Dienst overzeese Sociale zekerheid	374,3	per hoofd per gewest	223,7	147,9	2,6
Sociale bijstand	2.715,5	Volgens werkelijke verdeling leefloon	931,6	1.752,5	31,4
Saldo overheidspensioenen	3.444,2	Volgens Rijksdienst voor Pensioenen	2.147,9	1.273,5	22,8
Saldo overdrachten naar gezinnen	0,2	Volgens aantal -18-jarigen per gewest	0,1	0,1	0,0
Totaal	82.075,4		48.396,0	33.087,3	592,6
In %			59,0%	40,3%	0,7%
p.m. verdeling bevolking			59,8%	39,5%	0,7%

4.3. Hoeveel middelen behoeven de regio's na bevoegdheidsoverdracht?

De op basis van specifieke sleutels verdeelde middelen voor de Sociale Zekerheid en de per hoofd toegewezen departementale middelen voegen we toe aan de bedragen die de Gemeenschappen en Gewesten reeds ontvangen door middel van de Financieringswet enerzijds, en door hun eigen fiscale bevoegdheden anderzijds. Het totaal van deze 3 sommen, geeft de hoogte van het bedrag dat de Gewesten en Gemeenschappen nodig hebben om de hen toegewezen bevoegdheden in het nieuwe België uit te kunnen oefenen. De Gewesten en Gemeenschappen behouden dus voor de behoeftebepaling de middelen die ze vandaag toebedeeld krijgen, inclusief de verschillende bijkomende dotaties en overdrachten, zoals de solidariteitstussenkomst¹. De solidariteit zoals die zit vevat in het huidige financieringsmodel wordt bevroren en blijft in haar huidige situatie behouden, met het oog op de bepaling van de werkelijke behoefte. Uiteraard is dit niet meer dan een werkhypothese, waarvan de draagwijdte bij de feitelijke politieke onderhandelingen moet worden vastgelegd. De huidige middelen van de Gemeenschappen en Gewesten zien er uit als volgt:

¹ Het betreft de solidariteitstussenkomst, de bijkomende middelen voor de Lambermont-bevoegdheden, de dotatie universitaire samenwerking, de trekkingsrechten voor wedertewerkstelling van werklozen, en de dotatie buitenlandse studenten. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest heeft een reeks specifieke dotaties, met name de dotatie investeringen BHG, de compensatie dode hand, de dotatie ter financiering van de internationale rol van Brussel, de middelen die gepaard gaan met het samenwerkingsakkoord tussen de federale overheid en het Brussels Gewest.

Vlaams Gewest en Gemeenschap	<i>miljoen euro</i>
Middelen Financieringswet Gewest	5.579,6
Middelen Financieringswet Gemeenschap	11.212,7
Gewestbelastingen	4.544,6
Andere middelen	353,5
Dotatie tewerkstellingsprogramma	261,6
Dotatie buitenlandse studenten	32,8
Dotatie kijk- en Luistergeld	520,3
Dotatie universitaire samenwerking	27,3
Solidariteitstussenkomst	0,0
Totaal huidige middelen	22.532,2

Waals Gewest en Franse Gemeenschap	<i>miljoen euro</i>
Middelen Financieringswet Gewest	2.546,8
Middelen Financieringswet Gemeenschap	7.469,7
Gewestbelastingen	2.307,5
Andere middelen Waals Gewest	563,1
Dotatie tewerkstellingsprogramma	182,2
Dotatie buitenlandse studenten	66,5
Dotatie kijk- en Luistergeld	284,8
Dotatie universitaire samenwerking	24,9
Solidariteitstussenkomst	798,5
Andere middelen Franse Gemeenschap	270,0
Totaal huidige middelen	14.513,9

Brussels Hoofdstedelijk Gewest	<i>miljoen euro</i>
Middelen Financieringswet	597,8
Gewestelijke belastingen	1.198,6
Gewestbelastingen	103,9
Agglomeratieontvangsten	140,9
Trekkingsrechten	42,5
Dode hand	29,0
Nieuwe bevoegdheden gemeenten	34,9
Solidariteitstussenkomst	236,9
Andere ontvangsten	53,4
Totaal	2.438,0

Duitstalige Gemeenschap	<i>miljoen euro</i>
Middelen Financieringswet	133,0
Overdrachten van Waals Gewest voor overgedragen bevoegdheden	37,3
Overdrachten van de Europese Unie en het Groot-Hertogdom Luxemburg	3,1
Andere ontvangsten	2,8
Totaal	176,2

Aan deze middelen voegen we dus een raming toe van de sommen die de deelstaten zullen nodig hebben om hun nieuw verworven bevoegdheden te financieren. Daarnaast schrijven we een post 'diverse transfers' in. Onder deze categorie vallen de middelen die thans worden toegekend aan diverse organen en maatregelen, met name de politiezones, de CREG, de effectisering, de stookolie- en gastoelages en het Rampenfonds. Ook deze wijzen we toe op basis van een verdeling per capita.

4.4 Wie draagt de rijksschuld?

Hoewel de centrale overheid zelf de historische verantwoordelijkheid torst voor de schuld die ze meedraagt, kan het als onbillijk worden beschouwd de totale financieringslast van deze schuld bij de Personele Unie te laten, terwijl de voornaamste fiscale bevoegdheden worden doorgeschoven naar de deelstaten. Daarom stellen we voor de onderlinge verdeling van de financieringslast van de schuld tussen de Personele Unie en de Deelstaten meer in verhouding te brengen met de verdeling van de bevoegdheden en bijhorende middelen. In ons model gaat van de bevoegdheden van de federale overheid ruwweg 80% naar de Deelstaten en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, en 20% naar de Personele Unie. Voor de federale schuld stellen we een 70/30 verdeelsleutel voor. Op deze manier houden we rekening met het nieuwe institutionele evenwicht, zonder de historische verantwoordelijkheid van het centrale niveau voor deze schuld te miskennen.

Voor de toewijzing van de overgehevelde schuld tussen de verschillende gewesten onderling, gebruiken we opnieuw de meest recente bevolkingcijfers als neutrale verdeelsleutel, net zoals we de 'per hoofd'-sleutel gebruikten voor de behoefte aan middelen. Niet dat een verdeling op basis van economische draagkracht, meer bepaald het bruto regionaal product, voor Vlaanderen een verschil zou maken: volgens de Regionale Rekeningen van het INR creëert Vlaanderen 57,8% van het BBP, terwijl in Vlaanderen ook 57,8% van de bevolking woont. Wel zou een verdeling op basis van economische draagkracht voor een sterke verschuiving van Wallonië naar Brussel zorgen.

Wij verkiezen in ieder geval een verdeling op basis van bevolking. Iedere burger van dit land draagt in principe immers in gelijke mate de verantwoordelijkheid voor het verleden, en heeft in de regel ook in gelijke mate kunnen genieten van de met deze schuld gefinancierde goederen en diensten. Dit geeft concreet de volgende verdeling van de schuld en interestlasten:

Verdeling van de federale overheidsschuld	%	nettoschuld miljoen euro	Interestlasten miljoen euro
		285.550	12.288,1
Verdeling volgens departementale middelen:			
Deelstaten	70,0%	199.885,0	8.601,7
Personele Unie	30,0%	85.665,0	3.686,4
Onderlinge verdeling Deelstaten:			
Vlaamse Deelstaat	40,5%	115.591,0	4.974,2
Waalse Deelstaat	22,7%	64.920,4	2.793,7
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	6,8%	19.373,6	833,7

Globaal zou de Vlaamse Deelstaat 40,5% van de federale staatsschuld overnemen. De Waalse Deelstaat zou 22,7% toebedeeld krijgen, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest 6,8%. Dit betekent respectievelijk een schuldgraad t.o.v. het regionale BBP van 55,7% voor de Vlaamse Deelstaat, 77,5% voor de Waalse Deelstaat en 28,6% voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

De toewijzing van de vermoedelijke uitgaven voor sociale zekerheid, de geraamde uitgaven voor de nieuw overgedragen departementale bevoegdheden en de verdeling van de interestlasten geven samen volgende budgettaire balans:

Voor de Vlaamse Deelstaat:

Vlaams Gewest		miljoen euro	Vlaamse Gemeenschap		miljoen euro
Huidige beschikbare middelen	10.477,6		Huidige beschikbare middelen	11.212,7	
Nodige departementale middelen	3.663,4		Aanvullende middelen	841,9	
Pensioenen ambtenaren	4.437,8		Nodige departementale middelen	1.844,5	
Diverse transfers	261,0		Sociale zekerheid binnen AUB	5.549,1	
Aandeel Regie der Gebouwen	310,5		Sociale Zekerheid buiten AUB	38.291,9	
Interestlasten	4.974,2		Totaal Sociale Zekerheid	43.841,0	
			wv.: RIZIV-Gezondheidszorg en uitkeringen	16.900,4	
			Pensioenen	12.145,2	
			Gezinsbijslag	2.315,6	
			Arbeidsongevallen en beroepsziekten	329,3	
			Werkloosheid en loopbaanonderbreking	4.333,0	
			Sociale bijstand	2.029,7	
			Andere	5.787,8	
Uitgaven Vlaams Gewest	24.124,6		Uitgaven Vlaamse Gemeenschap	57.740,1	
			Totale behoefte aan middelen	81.864,7	

De Vlaamse Deelstaat heeft in ons model een totale financieringsbehoefte van 81,9 miljard euro, waarvan het momenteel over ongeveer 4,9 miljard eigen middelen beschikt en 17,6 miljard betoelaging. Daar moet dus voor 59,4 miljard nieuwe middelen worden aan toegevoegd.

Voor de Waalse Deelstaat:

Waals Gewest		miljoen euro	Franse Gemeenschap		miljoen euro
Huidige beschikbare middelen	5.417,3		Huidige beschikbare middelen	7.739,7	
Nodige departementale middelen	2.050,1		Solidariteitstussenkomst	798,5	
Pensioenen ambtenaren	2.280,2		Aanvullende middelen	558,5	
Diverse transfers	146,6		Nodige departementale middelen	1.220,2	
Aandeel Regie der Gebouwen	174,4		Sociale Zekerheid binnen AUB	3.757,6	
Interestlasten	2.793,7		Sociale Zekerheid buiten AUB	26.629,0	
			Totaal Sociale Zekerheid	30.386,6	
			wv.: RIZIV-Gezondheidszorg en uitkeringen	11.155,1	
			Pensioenen	7.200,8	
			Gezinsbijslag	1.675,2	
			Arbeidsongevallen en beroepsziekten	211,1	
			Werkloosheid en loopbaanonderbreking	3.735,5	
			Sociale bijstand	2.584,6	
			Andere	3.824,4	
Uitgaven Waals Gewest	12.862,3		Uitgaven Franse Gemeenschap	40.703,4	
			Totale behoefte aan middelen	53.565,7	

De Waalse Deelstaat heeft een totale financieringsbehoefte van 53,6 miljard euro. Dit is 39 miljard meer dan de 14,6 miljard euro waarover het Waalse Gewest en de Franse Gemeenschap thans beschikken.

Voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest:

Brussels Hoofdstedelijk Gewest Uitgaven		miljoen euro
Huidige beschikbare middelen		1.953,7
Solidariteitstussenkomst		236,9
Aanvullende middelen		247,3
Nodige departementale middelen		611,8
Pensioenen ambtenaren		586,0
Diverse transfers		43,8
Aandeel Regie der Gebouwen		52,0
Interestlasten		833,7
Totaal		4.565,2

De behoefte aan middelen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zou 4,6 miljard euro belopen, 2,2 miljard boven de huidige financiering. Deze bijkomende nood aan middelen ligt een stuk lager dan in de Vlaamse en Waalse Deelstaten, omdat het Brussels Gewest geen gemeenschapsbevoegdheden, met daaronder begrepen de omvangrijke sociale zekerheid, te financieren heeft.

Voor de Duitstalige Gemeenschap:

De Duitstalige Gemeenschap heeft wel bevoegdheid over haar eigen sociale zekerheid, en zou zo nood hebben aan 565 miljoen euro bovenop de huidige 176 miljoen euro middelen waarover ze thans beschikt. In totaal belooft de financieringsbehoefte van de Duitstalige Gemeenschap 741,2 miljoen euro.

Duitstalige Gemeenschap		miljoen euro
Huidige beschikbare middelen		176,2
Nodige depart. Middelen		21,5
Sociale Zekerheid binnen AUB		67,3
Sociale Zekerheid buiten AUB		476,9
Totaal Sociale Zekerheid		544,2
wv.:		
Gezondheidszorg		199,8
Pensioenen		129,0
Gezinsbijslag		30,0
Arbeidsongevallen en beroepsziekten		3,8
Werkloosheid en loopbaanonderbreking		66,9
Sociale bijstand		46,3
Andere		68,5
Uitgaven		741,9

Voor elk van deze entiteiten dienen we nu op zoek te gaan naar de vereiste financieringscapaciteit om hun uitgebreide takenpakket van de nodige middelen te voorzien. We hevelen daartoe de nodige fiscale bevoegdheid over en brengen waar nodig correcties aan.

5. Met welke belastingen moet dit budget gefinancierd worden?

Essentieel voor het slagen van het model van de Personele Unie is een evenwichtige financiering, die elke deelstaat en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest voldoende financieringscapaciteit toekent om over haar volledige bevoegdhedenpakket een maximale ontwikkeling na te streven. Als uitgangspunt vertrekken we van het overzicht van de huidige publieke financiën zoals we dat terugvinden in de initiële begroting 2008 en de begrotingen van de Gemeenschappen en Gewesten.

5.1. Welke ontvangsten heeft België anno 2008?

Onderstaande tabel toont de huidige situatie van de openbare financiën zoals deze blijkt uit de initiële begroting 2008.

49 miljard euro of haast een derde van de totale ontvangsten komt in de overheidskas door middel van sociale bijdragen en wordt integraal doorgeschoven naar de Sociale Zekerheid. Die krijgt daarboven 4,3 miljard andere sociale ontvangsten, 12,8 miljard alternatieve financiering en 16,7 miljard departementale uitgaven door de federale overheid. Zo gaat in totaal 82 miljard euro naar de Sociale Zekerheid, meer dan de helft van alle staatsinkomsten.

Slechts 40 miljard of iets meer dan een vierde van de totale overheidsontvangsten wordt besteed door de Gemeenschappen en Gewesten.

De federale overheid heeft onder de huidige middelenverdeling ongeveer 46 miljard euro ter beschikking. Hiervan gaat bovendien meer dan 12 miljard naar de jaarlijkse interesten op de staatsschuld en meer dan 1 miljard naar dotaties en de Regie der Gebouwen. Voor de primaire departementale uitgaven blijft dus nog maar 32,6 miljard euro beschikbaar. Van deze middelen zoeken we 26,9 miljard om samen met de nieuwe bevoegdheden over te hevelen naar de Deelstaten. Zo blijft in ons model 6,5 miljard euro over voor de toegewezen bevoegdheden van de Personele Unie.

Huidige verdeling ontvangsten (tabel Via: totale ontvangsten)	2008 (miljoen euro)
Personenbelasting	34.339,8
Vennootschapsbelasting	13.610,0
BTW	26.754,0
Douane	2.302,1
Accijnzen en diversen	7.119,2
Gewestelijke belastingen+interessen en boeten	7.777,6
Roerende voorheffing	3.359,8
Andere (belasting werknemerspp., kohieren BNI, andere, diversen en boetes)	1.231,7
Lopende niet-fiscale ontvangsten	2.649,4
Niet-fiscale kapitaalontvangsten	144,8
Andere regionale ontvangsten	1.117,0
Sociale bijdragen	48.948,6
Globaal beheer werknemers	38.088,3
Globaal beheer zelfstandigen	3.212,2
RIZIV Geneeskundige verzorging	782,6
Buiten globaal beheer	3.369,5
Dienst voor de overzeese sociale zekerheid	54,5
Overheidspensioenen	3.441,5
Andere sociale ontvangsten	4.379,0
Totaal	153.733,0
Afdrachten	
douanerechten	2.302,1
btw	477,1
Totaal Europese Unie	2.779,2
Gewestelijke belastingen + interesten en boeten	7.777,6
Toegewezen gedeelte PB	9.871,3
Totaal Gewesten	17.648,9
Toegewezen PB	6.621,1
btw	13.014,4
Totaal Gemeenschappen	19.635,5
(pro memorie: samen:)	37.284,4
Andere regionale uitgaven	1.117,0
Sociale bijdragen	48.948,6
Alternatieve Financiering	12.799,0
Andere sociale ontvangsten	4.379,0
Sociale Zekerheid (exclusief overdrachten via Algemene Uitgavenbegroting)	66.126,6
Politiezones	98,0
MMA-bedrijfsvoorheffing	15,0
CREG	54,6
Rampenfonds	11,9
effectisering	271,9
Diversen: politiezones, MMA, CREG, stookolie en gastoelages, effectisering	451,4
Totale afdrachten	107.758,6
Saldo na afdrachten	45.974,4
Netto-rijksmiddelen	45.974,4
Begrotingen zonder programma's (dotaties) excl. Dotatie Duitse Gemeenschap	336,5
Dotatie Duitse Gemeenschap	131,7
Interestlasten	12.288,1
Regie der gebouwen	666,4
Beschikbaar voor primaire departementale uitgaven	32.551,7

5.2. Hoe verdelen we de ontvangsten in het nieuwe België?

We gaan nu op zoek naar een nieuwe en evenwichtige verdeling van de ontvangsten, geschoeid op de leest van ons model voor de Personele Unie. Hierbij leggen we de fiscale bevoegdheid over de ontvangstencategorieën die een rol te spelen hebben in het sociaal of economisch beleid, zoals de personenbelasting en de vennootschapsbelasting, bij voorkeur bij de Deelstaten. Anderzijds worden ontvangsten die een uniforme toepassing vragen best op het niveau van de Personele Unie gehouden. Uiteraard kan dit maar in de mate dat er bevoegdheden zijn toegewezen aan de Personele Unie.

5.2.1 Hoe financieren we de Personele Unie?

De Personele Unie krijgt in ons model een afgelijnd, toegewezen pakket bevoegdheden. We gaan nu op zoek naar de geschikte categorieën van ontvangsten die zowel qua aard als qua omvang het meest aangewezen zijn om het centrale niveau te financieren. De andere ontvangsten wijzen we toe aan de Deelstaten.

Financiering van het niveau van de Personele Unie.

De Personele Unie blijft instaan voor 30% van de federale schuld. Verder moeten nog middelen worden voorzien om de dotaties te betalen, en om de toegewezen departementale bevoegdheden ten belope van 6,5 miljard in 2008 te bekostigen. Behalve het centrale aandeel in het budget van de Regie de Gebouwen voorzien we de nodige middelen voor de Belgische bijdrage aan de werking van de Europese Unie. In totaal moeten we op zoek naar 14 miljard euro. Wel moeten we enigszins rekening houden met het tekort dat de federale overheid in de begroting 2008 nog steeds optekent.

Voor de samenstelling van deze financieringscapaciteit selecteerden we volgende ontvangstencategorieën:

a) Niet-fiscale lopende en kapitaalontvangsten

Niet-fiscale ontvangsten zijn ontvangsten die de departementen zelf innen, hetzij als vergoeding voor geleverde prestaties, boetes, of gewoon als opbrengst van verkopen. De Rijksmiddelenbegroting 2008 bevat nauwkeurige ramingen van alle dergelijke ontvangsten die de verschillende departementen verwachten in 2008. Om een realistische raming te bekomen van de verdeling van niet-fiscale ontvangsten in ons model, baseren we ons per departement op de verdeling van de bevoegdheden zoals we die eerder hebben bepaald. Concreet geeft dit volgend resultaat:

Verdeling van de niet-fiscale ontvangsten	%	miljoen euro
Niet-fiscale lopende ontvangsten		
Deelstaten	88,6%	2.348,0
Personele Unie	11,4%	301,4
Niet-fiscale kapitaalontvangsten		
Deelstaten	67,8%	98,2
Personele Unie	32,2%	46,6

Voor het niveau van de Personele Unie kunnen we dus ongeveer 350 miljoen euro aan niet-fiscale ontvangsten verwachten.

b) Douanerechten

75% van de geïnde douanerechten wordt conform de Europese verdragen doorgestort naar de Europese Unie. Hoewel in het model de Deelstaten elk afzonderlijk zullen instaan voor de heffing van deze rechten, lijkt het logisch deze 75% van de douaneopbrengsten te centraliseren op niveau van de

Personele Unie om vervolgens het gezamenlijke bedrag door te storten aan de Europese Unie. De Belgische bijdrage aan de Europese Unie wordt dus langs de centrale overheid overgemaakt.

c) Accijnzen en diversen

De bepaling van accijnzen op diverse producten gebeurt best uniform over heel het grondgebied om intra-nationaal accijnsshoppen te voorkomen. Zelfs op Europees vlak wordt steeds meer naar harmonisatie van accijnzen gestreefd. Daarom houden we deze belasting op het centrale niveau. De accijnzen en diversen verschaffen de Personele Unie voor 7,1 miljard ontvangsten.

d) Roerende voorheffing

Ook de roerende voorheffing is onderhevig aan Europese harmonisatie en houden we best centraal. De roerende voorheffing brengt volgens de ramingen uit de initiële begroting 2008 ongeveer 3,4 miljard euro op.

Onderstaande tabel geeft een overzicht.

Uitgaven van de Personele Unie		miljoen euro
Afdrachten naar de Europese Unie		2.779,2
Interestaflossingen		3.686,4
Confederaal toegewezen bevoegdheden		6.493,7
Aandeel confederale overheid in Regie der Gebouwen		129,5
Dotaties		336,5
Totale uitgaven		13.425,3
Ontvangsten van de Personele Unie		miljoen euro
Accijnzen en diversen		7.119,2
Douane		2.302,1
Niet-fiscale lopende ontvangsten		301,4
Niet-fiscale kapitaalontvangsten		46,6
Roerende voorheffing		3.359,8
Totale ontvangsten		13.129,2

Voor het saldo geeft dit het volgende resultaat:

Saldo van het niveau van de Personele Unie		miljoen euro
Ontvangsten		13.129,2
Uitgaven		13.425,3
Saldo van het niveau van de Personele Unie		-296,1

Het tekort van het niveau van de Personele Unie in ons model weerspiegelt gedeeltelijk het tekort van de federale overheid in het huidige financiële kader.

5.2.2 Hoe financieren we de Deelstaten?

Net als op het vlak van de bevoegdheden, komen de niet aan de Personele Unie toegewezen ontvangstcategorieën toe aan de Deelstaten. We opteren er hierbij voor de fiscale bevoegdheden meer specifiek aan de gewesten toe te wijzen, omdat hier een duidelijke territoriale afbakening voorhanden is. Als fiscale bronnen voor de middelen van de Deelstaten voorzien we de volledige bronnen waar de Gewesten nu al over beschikken (bv. Gewestbelastingen), de personenbelasting, de BTW, de vennootschapsbelasting, de niet-fiscale lopende en kapitaalontvangsten in verhouding tot de nieuwe departementale bevoegdheden, de sociale bijdragen en een restcategorie van andere sociale en gewone ontvangsten.

Gewestbelastingen

De gewesten behouden alle fiscale bevoegdheden waar ze momenteel over beschikken.

Personenbelasting :

De verdeling van de personenbelasting tussen de verschillende gewesten is eenvoudig door te voeren. Over de opbrengst per gewest bestaan immers nauwkeurige gegevens omdat de berekening van de toegewezen personenbelasting volgens de Financieringswet gedeeltelijk volgens het principe van de 'juste retour' verloopt, waarvoor deze gegevens moeten gekend zijn.

Vennootschapsbelasting:

Een verdeling van de vennootschapsbelasting tussen de verschillende regio's lijkt op het eerste gezicht moeilijk. Wat met bedrijven die in verschillende gewesten handel drijven? Dit is evenwel slechts een schijnprobleem: ook bij internationale bedrijven wordt de winstbelasting opgesplitst tussen de verschillende landen waar zij meerwaarde creëren. Volgens een winstsplitsingsformule kan dit zonder problemen worden gerealiseerd. Het antwoord op een schriftelijke vraag terzake leert bovendien dat slechts 1% van de Belgische ondernemingen in meer dan één gewest handel drijft. Het betreft bovendien de grootste bedrijven, waarvoor een eventuele extra administratieve kost verwaarloosbaar is. Een winstsplitsingsformule op basis van stabiele, moeilijk verschuifbare factoren, zou overigens eenvoudig te realiseren zijn².

Voor de concrete raming van de opbrengst van de vennootschapsbelasting in de verschillende gewesten, baseren we ons op de regionaal gecreëerde bruto toegevoegde waarde van de financiële en niet-financiële vennootschappen zoals we die konden terugvinden in de meest recente regionale rekeningen. We verdelen de in de initiële begroting 2008 verwachte opbrengst van de vennootschapsbelasting vervolgens over de drie gewesten, evenredig met hun bijdrage tot het BBP.

² Zie hierover de publicaties van prof. Dr. Axel Haelterman van de KULeuven.

Belasting over de Toegevoegde Waarde

Ook de regionalisering van de BTW stelt geen onoverkomelijke problemen. De leverancier kan de door te storten BTW toewijzen aan een bepaald gewest volgens de ligging van de vestiging waaraan wordt geleverd. Voor de eindverkoper is de zaak eenvoudig: hij stort de BTW door volgens de ligging van de vestiging waar de eindverkoop heeft plaatsgevonden. Voor een raming van de opdeling van de BTW-ontvangsten, gebruiken we het netto-beschikbaar inkomen als verdeelsleutel.

Andere fiscale ontvangsten

De 'andere fiscale ontvangsten' vormen een heterogene categorie van ontvangsten, waaronder de belasting op de werknemersparticipatie, de kohieren BNI, boetes en diversen. Deze verschillende inkomsten leunen nauw aan bij de fiscale autonomie, die op het niveau van de gewesten wordt gelegd. Daarom is het ook logisch deze ontvangsten eveneens bij de gewesten te situeren.

Sociale bijdragen

De sociale bijdragen volgen de personenbelasting en zijn dus makkelijk samen met deze personenbelasting over te dragen. Voor de onderlinge verdeling gebruiken we de regionale opbrengst van de personenbelasting dan ook als verdeelsleutel.

Niet-fiscale lopende en kapitaalontvangsten

Zoals vermeld hebben we de niet-fiscale lopende en kapitaalontvangsten verdeeld tussen gewesten en de Personele Unie conform de overdracht van bevoegdheden binnen de verschillende departementen. In een volgende stap verdelen we de regionaal toegewezen ontvangsten op basis van het aantal inwoners per gewest.

5.3. Wat is het begrotingsresultaat van de Deelstaten in dit nieuw model?

Een simpele optelsom van de geselecteerde ontvangsten en uitgaven zou tot grote regionale verschillen leiden omdat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest niet in de eigen gemeenschapstaken voorziet. Alle persoonsgebonden materies voor de Brusselaars zoals gezondheidszorgen en sociale zekerheid worden immers uitgeoefend door de Vlaamse Deelstaat of de Waalse Deelstaat.

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, dat over zijn volle fiscale bevoegdheid beschikt, geniet zo volop van de lusten van het model van de Personele Unie, maar niet van de lasten.

De Waalse Deelstaat verzorgt anderzijds de sociale zekerheid, de gezondheidszorg, en alle andere persoonsgebonden thema's van 80% van de Brusselse bevolking. Hier is dus een correctie noodzakelijk: Brussel zou op een of andere manier moeten bijdragen aan de financiering van de gemeenschapsbevoegdheden die worden gegarandeerd door de Vlaamse en Waalse Deelstaat: een soort 'service-fee' voor de geleverde diensten. We stellen voor de huidige gemeenschapskost per inwoner in België te bepalen en de middelen voor de Brusselse bevolking vervolgens met de 80/20 verdeelsleutel toe te wijzen aan de twee Deelstaten. We creëren dus een soort globale gemeenschapsbijdrage vanuit het Brussels Hoofdstedelijk Gewest naar de Deelstaten, in functie van de betrokken uitgaven.

In het nieuwe België zou Vlaanderen in 2008 57,7 miljard euro uitgeven aan zijn persoonsgebonden bevoegdheden. Het aandeel van de Brusselse Vlamingen (20%) in de Vlaamse Gemeenschap bedraagt 3,24%. Dit percentage toegepast op 57,7 miljard geeft 1.872,7 miljoen euro. Parallel heeft de Franse Gemeenschap in ons nieuw model 40,7 miljard euro aan gemeenschapsbevoegdheden, terwijl de Franstalige Brusselaars (80%) 19,61 procent van de Franse Gemeenschap uitmaken. We bepalen de 'service fee' aan de Waalse Deelstaat zo op 7.982,6 miljoen euro.

We voorzien ook een BTW-dotatie van de Waalse Deelstaat naar de Duitstalige Gemeenschap, die niet over ontvangsten uit de vennootschapsbelasting of de BTW beschikt, maar wel zelf instaat voor alle gemeenschapsbevoegdheden. Door de geraamde BTW-ontvangsten van het Waalse Gewest op te delen per hoofd, bepalen we de BTW-bijdrage op 174,5 miljoen euro, zodat de rekeningen van de Duitse Gemeenschap in evenwicht worden gebracht.

Na deze correcties krijgen we volgende saldi van ontvangsten en uitgaven:

De Vlaamse Deelstaat:

Vlaams Gewest	miljoen euro	Vlaamse Gemeenschap	miljoen euro	Vlaamse deelstaat	miljoen euro
Huidige beschikbare middelen	10.477,6	Huidige beschikbare middelen	11.212,7	Personenbelasting	21.740,5
Nodige departementale middelen	3.663,4	Aanvullende middelen	841,9	Vennootschapsbelasting	8.183,4
Pensioenen ambtenaren	4.437,8	Nodige departementale middelen	1.844,5	BTW	16.410,9
Diverse transfers	261,0	Sociale zekerheid binnen AUB	5.549,1	Gewestbelastingen	4.544,6
Aandeel Regie der Gebouwen	310,5	Sociale Zekerheid buiten AUB	38.291,9	Sociale bijdragen	30.989,3
Interestlasten	4.974,2	Totaal Sociale Zekerheid	43.841,0	Niet-fiscale lopende ontvangsten	1.357,8
		ww.: RIZIV-Gezondheidszorg en uitkeringen	16.900,4	Niet-fiscale kapitaalontvangsten	56,8
		Pensioenen	12.145,2	Andere sociale ontvangsten	2.532,3
		Gezinsbijslag	2.315,6	Andere algemene ontvangsten	1.065,7
		Arbeidsongevallen en beroepsziekten	329,3		
		Werkloosheid en loopbaanonderbreking	4.333,0	Brusselse 'service fee' voor gemeenschapsuitgaven	1.872,7
		Sociale bijstand	2.029,7		
		Andere	5.787,8		
Uitgaven Vlaams Gewest	24.124,6	Uitgaven Vlaamse Gemeenschap	57.740,1	Ontvangsten	88.754,2
		Totale behoefte aan middelen	81.864,7	Saldo ontvangsten en uitgaven	6.889,5

De Waalse Deelstaat:

Waals Gewest	miljoen euro	Franse Gemeenschap	miljoen euro	Waalse deelstaat	miljoen euro
Huidige beschikbare middelen	5.417,3	Huidige beschikbare middelen	7.739,7	Personenbelasting	9.493,2
Nodige departementale middelen	2.050,1	Solidariteitstussenkomst	798,5	Vennootschapsbelasting	3.228,4
Pensioenen ambtenaren	2.280,2	Aanvullende middelen	558,5	BTW	8.149,2
Diverse transfers	146,6	Nodige departementale middelen	1.220,2	Gewestbelastingen	2.307,5
Aandeel Regie der Gebouwen	174,4	Sociale Zekerheid binnen AUB	3.757,6	Sociale bijdragen	13.531,8
Interestlasten	2.793,7	Sociale Zekerheid buiten AUB	26.629,0	Niet-fiscale lopende ontvangsten	762,6
		Totaal Sociale Zekerheid	30.386,6	Niet-fiscale kapitaalontvangsten	31,9
		wv.: RIZIV-Gezondheidszorg en uitkeringen	11.155,1	Andere sociale ontvangsten	1.391,8
		Pensioenen	7.200,8	Andere ontvangsten	963,1
		Gezinsbijslag	1.675,2	Brusselse 'service fee' voor gemeenschapsuitgaven	7.982,6
		Arbeidsongevallen en beroepsziekten	211,1	BTW-dotatie aan de Duitse Gemeenschap	-174,5
		Werkloosheid en loopbaanonderbreking	3.735,5	Ontvangsten	47.667,6
		Sociale bijstand	2.584,6	Saldo ontvangsten en uitgaven	-5.898,1
		Andere	3.824,4		
Uitgaven Waals Gewest	12.862,3	Uitgaven Franse Gemeenschap	40.703,4		
		Totale behoefte aan middelen	53.565,7		

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest:

Brussels Hoofdstedelijk Gewest Uitgaven	miljoen euro	Brussels Hoofdstedelijk Gewest Ontvangsten	miljoen euro
Huidige beschikbare middelen	1.953,7	Personenbelasting	2.898,3
Solidariteitstussenkomst	236,9	Vennootschapsbelasting	2.198,2
Aanvullende middelen	247,3	BTW	2.193,9
Nodige departementale middelen	611,8	Gewestbelastingen	1.302,5
Pensioenen ambtenaren	586,0	Sociale bijdragen	4.131,3
Diverse transfers	43,8	Niet-fiscale lopende ontvangsten	227,6
Aandeel Regie der Gebouwen	52,0	Niet-fiscale kapitaalontvangsten	9,5
Interestlasten	833,7	Andere sociale ontvangsten	424,4
		Andere ontvangsten	172,8
Brusselse 'service fee' voor gemeenschapsuitgaven	9.855,4		
Totaal	14.420,6	Totaal	13.558,5
		Saldo ontvangsten en uitgaven	-862,2

De Duitstalige Gemeenschap:

Duitstalige Gemeenschap	miljoen euro	Duitstalige Gemeenschap	miljoen euro
Huidige beschikbare middelen	176,2	Personenbelasting	207,8
Nodige depart. Middelen	21,5	Sociale bijdragen	296,2
Sociale Zekerheid binnen AUB	67,3	Andere sociale ontvangsten	30,5
Sociale Zekerheid buiten AUB	476,9	Andere ontvangsten	43,2
Totaal Sociale Zekerheid	544,2	BTW-dotatie van de Waalse deelstaat	174,5
wv.: Gezondheidszorg	199,8		
Pensioenen	129,0	Ontvangsten	752,1
Gezinsbijslag	30,0		
Arbeidsongevallen en beroepsziekten	3,8	Saldo ontvangsten en uitgaven	10,2
Werkloosheid en loopbaanonderbreking	66,9		
Sociale bijstand	46,3		
Andere	68,5		
Uitgaven	741,9		

6. Naar een Herstelfonds voor Wallonië.

6.1 Een tweevoudige solidariteit met een Herstelfonds

In onze uitgangspunten hebben we duidelijk gesteld dat we op zoek zijn naar een model met enkel winnaars, dat aan alle Gemeenschappen en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest maximale ontwikkelingskansen voor de toekomst biedt.

Om van het nieuwe staatsmodel een opportuniteit te maken voor elke entiteit, zoeken we een solidariteitsmechanisme dat de Waalse Deelstaat de kans geeft vanuit een faire startpositie haar uitgebreide bevoegdheden te ontplooiën en haar economische en fiscale draagkracht exponentieel te verbeteren. In het hoger geschetste budgettaire kader, is dit niet het geval: het zware tekort van de Waalse Deelstaat steekt schril af tegen het resultaat van de andere entiteiten. Hier komt dus ons tweede basisprincipe op de voorgrond: de solidariteit. We organiseren de solidariteit via een Herstelfonds, waarin een soort hervormingskas naar de Waalse Deelstaat wordt overgedragen, teneinde een algemene economische reconversie mogelijk te maken en Wallonië de kans op een nieuwe toekomst te geven.

Dit reconversiebudget moet komen van de entiteiten die door hun sterk fiscaal gestel over een 'solidariteitsmarge' beschikken. Uit de vorige tabellen blijkt dat enkel de Vlaamse Deelstaat over enige marge beschikt van 6,9 miljard euro. Het saldo van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest vertoont een tekort van 862 miljoen euro. Dit is evenwel een beheersbaar tekort: het Brussels Gewest beschikt over een zeer sterke vennootschapsbelasting, en kan ook steeds met de Deelstaten samenwerkingsakkoorden afsluiten omtrent de matiging van de uitgavengroei voor de gemeenschapsbevoegdheden.

Het tekort van de Waalse Deelstaat is daarentegen aanzienlijk: 5,9 miljard euro, of ongeveer 7% van het Waalse Bruto Regionaal Product.

We stellen een tweeledige solidariteit voor van Deelstaat tot Deelstaat. Enerzijds voorziet Vlaanderen gedurende 4 jaar de middelen om de Waalse rekeningen in evenwicht te brengen en de Waalse Deelstaat een gelijke startpositie te geven. Vlaanderen stort dus in een eerste beweging **vier maal 6 miljard euro** of een **éénmalige storting van 24 miljard euro** in het Herstelfonds.

Dit gelijktrekken van de startposities zal evenwel niet volstaan om een grote economische herstructurering van de economie in Wallonië te voltrekken: hiervoor is extra geld nodig. In een tweede beweging stellen we voor dat de Vlaamse Deelstaat eveneens voor 4 jaar een bijkomende solidariteitsoverdracht van 2,5 miljard per jaar in het Herstelfonds stort om de grote Waalse reconversie te financieren, concreet een **éénmalige overdracht van 10 miljard euro**. Dit geeft een totale solidariteitsoverdracht van 34 miljard euro, goed voor 40,6% van het Waalse BRP.

Wallonië krijgt dus de kans om met dit omvangrijk Herstelfonds haar economie grondig te herstructureren.

Op deze manier krijgt de nieuwe Waalse Deelstaat de tijd en de middelen om met een reeks grondige hervormingen de financiële draagkracht van haar economisch weefsel versneld uit te bouwen. Aan

haar bestaande Marshall-plan kan Wallonië dus omvangrijke bevoegdheden en omvangrijke middelen toevoegen. Een historische kans.

<i>In miljoen euro</i>	2009	2010	2011	2012
Solidariteit gelijke startpositie	6.000	6.000	6.000	6.000
Solidariteit hervormingskredieten	2.500	2.500	2.500	2.500
Samen	8.500	8.500	8.500	8.500
Totale storting in Herstelfonds	34.000			

Het grote voordeel van dit Herstelfonds voor de Waalse Deelstaat is dat het met dit onmiddellijk beschikbaar kapitaal een realistische kans krijgt om met een grootschalige reconversiepolitiek zich een nieuwe en betere toekomst te bouwen.

Het grote voordeel van dit scenario voor Vlaanderen is dat de solidariteitsoverdracht, hoe gigantisch ook, beheersbaar en eindig wordt. De solidariteit is geen 'straatje zonder einde' meer, maar heeft een duidelijk eindpunt: Vlaanderen stort het equivalent van 4 jaar verhoogde solidariteit met een eenmalige inspanning. Zo krijgt ook Vlaanderen de kans om, na een laatste grote inspanning voor Wallonië, de eigen steeds grotere problemen met grote beleidsautonomie en met volledige fiscale kracht aan te pakken.

6.2 Hoe zien de begrotingen van Vlaamse en Waalse Deelstaat eruit na de solidariteit?

De tweeledige Vlaamse solidariteit die we voorstellen belooft 8,5 miljard euro per jaar gedurende 4 jaar. Dit bedrag trekt het saldo van de Waalse Deelstaat in evenwicht en geeft er een stevig kapitaal aan herstructureringskredieten bovenop. Voor de Vlaamse en Waalse Deelstaat leidt dit concreet tot volgende begrotingsaldi:

Financieringssaldo Vlaamse Deelstaat		miljoen euro
Saldo ontvangsten en uitgaven		6.889,5
Solidariteit gelijke startpositie		6000
Solidariteit hervormingskredieten		2500
Totale jaarlijkse solidariteit		8500
Eindsaldo van de Vlaamse Deelstaat		-1.610,5

Financieringssaldo Waalse Deelstaat		miljoen euro
Saldo ontvangsten en uitgaven		-5.898,1
Jaarlijkse solidariteit Vlaamse Deelstaat		8500
Eindsaldo van de Waalse Deelstaat		2.601,9

6.3 Wat is de impact van de solidariteit op de schuldgraad?

Vlaanderen kan de solidariteit binnen het nieuwe België vorm geven door een éénmalige storting van 34 miljard euro in het Herstelfonds. Met deze solidariteit verhoogt de schuld van de Vlaamse Deelstaat de facto dus met 34 miljard euro. Welk effect heeft deze operatie op de schuldgraad van Vlaanderen en België, en is er een impact op de verplichtingen van België in het kader van de Europese Monetaire Unie?

Volgende tabel geeft een overzicht van de evolutie op 10 jaar van de schuldgraad (schuld in verhouding tot het Bruto Regionaal Product) van de verschillende entiteiten van de Personele Unie, na schuldovername en solidariteitstransfer.

Evolutie na 10 Jaar	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Reële groei	1,7	2,4	2,3	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1
Inflatie	2,0	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9
BRP Vlaamse Deelstaat	207.574	216.594	225.786	234.907	244.397	254.271	264.543	275.230	286.349	297.917
Schuld na solidariteit	149.591	149.591	149.591	149.591	149.591	149.591	149.591	149.591	149.591	149.591
Schuldgraad bij permanent evenwicht (%)	72,1	69,1	66,3	63,7	61,2	58,8	56,5	54,4	52,2	50,2
BRP Waalse Deelstaat	83.805	87.446	91.157	94.840	98.671	102.658	106.805	111.120	115.609	120.279
Schuld bij permanent evenwicht	72.315	72.315	72.315	72.315	72.315	72.315	72.315	72.315	72.315	72.315
Schuldgraad (%)	86,3	82,7	79,3	76,2	73,3	70,4	67,7	65,1	62,6	60,1
BRP Brussels Hoofdstedelijk Gewest	67.797	70.674	73.529	76.500	79.590	82.806	86.151	89.631	93.252	97.020
Schuld bij permanent evenwicht	20.664	20.664	20.664	20.664	20.664	20.664	20.664	20.664	20.664	20.664
Schuldgraad (%)	30,5	29,2	28,1	27,0	26,0	25,0	24,0	23,1	22,2	21,3
BBP Personele Unie België	359.175	374.715	390.472	406.247	422.659	439.734	457.499	475.981	495.211	515.217
Geconsolideerde schuld bij algemeen evenwicht	328.235	328.235	328.235	328.235	328.235	328.235	328.235	328.235	328.235	328.235
Schuldgraad (%)	91,4	87,6	84,1	80,8	77,7	74,6	71,7	69,0	66,3	63,7
Scenario hoge groei Wallonië	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Reële groei	2,0	3,0	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2	3,5	3,0
Inflatie	2,0	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9
BRP Waalse Deelstaat	83.805	87.959	93.394	99.166	105.294	111.801	118.710	126.046	132.937	136.925
Schuld bij permanent evenwicht	72.315	72.315	72.315	72.315	72.315	72.315	72.315	72.315	72.315	72.315
Schuldgraad (%)	86,3	82,2	77,4	72,9	68,7	64,7	60,9	57,4	54,4	52,8

Samen met de gedeeltelijke overname van de federale staatsschuld, doet de Vlaamse solidariteitsstorting in het Herstelfonds de schuld van de nieuwe Vlaamse Deelstaat oplopen tot 149,6 miljard euro of 72,1% van het geraamde Vlaamse BRP in 2009. De schuldgraad van Vlaanderen komt dus na schuldovername en na de solidariteit een stuk boven de Maastricht-norm uit van 60%. De schuldgraad van de Waalse Deelstaat bereikt na de schuldverdeling 86,3%, rekening houdend met de huidige schuld van het Waalse Gewest en de Franse Gemeenschap van 7,4 miljard of 8,8% BRP. De schuldgraad van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zou oplopen van de huidige 1,9% tot 30,5% van het Brussels BRP.³

De geconsolideerde schuld op gezamenlijk niveau van de Personele Unie zou in 2009 91,4% bedragen. Indien elke deelentiteit de nominale schuld gewoon zou stabiliseren, zoals de jongste jaren ook op federaal niveau werd nagestreefd, zal de verwachte toename van het BBP er voor

³ Een verdeling van de schuld op basis van aandeel in het BBP, zou de situatie voor Vlaanderen niet veranderen, maar wel een gelijke schuldgraad voor Brussel en Wallonië geven.

zorgen dat de Waalse Deelstaat tegen 2018 de 60%-norm zal bereiken. Voor de Belgische Personele Unie komt deze norm tegen 2020 binnen bereik.

Deze vooruitzichten zijn evenwel gebaseerd op een statisch scenario, terwijl wij er redelijkerwijze toch mogen van uitgaan dat het nieuwe België met zijn Herstelfonds Wallonië in staat zal stellen een grote inhaalbeweging te maken, die zich moet weerspiegelen in de economische groei. Wanneer Ierland een aantal diepgaande hervormingen lanceerde, kende de Ierse economie na enkele jaren reeds enorme groeivoeten. Indien we in een gematigde veronderstelling uitgaan van een geleidelijke verdubbeling van de verwachte economische groei van de nieuwe Waalse Deelstaat, zou de schuldgraad van Wallonië al in 2015 de 60%-norm kunnen bereiken.

Niets belet Wallonië overigens te beslissen de gelden uit het Herstelfonds integraal te besteden aan schuldafbouw. In dit geval zou de Waalse schuldgraad al meteen bijna halveren tot 45,7% van het Waalse BRP, waarna de vrijgekomen marge op de interestlasten kan besteed worden aan de reconversie van de Waalse economie.

6.4. Wat betekent de Vlaamse solidariteit in een historisch perspectief?

Het Marshall-plan dat de Verenigde Staten na Wereldoorlog II op poten zetten om het tot puin herleide Europa herop te bouwen, wordt algemeen erkend als het meest succesvolle herstelplan in de moderne geschiedenis. Dit grootschalige solidariteits- en reconversieplan leert dat enkel een combinatie van voldoende kredieten, een sterke interne bereidheid en vooral de mogelijkheid (voldoende bevoegdheden) om de handen in elkaar te slaan, een algehele economische reconversie kan doen slagen.

Het bedrag dat met het Marshall-plan was gemoeid, bedroeg 12,4 miljard dollar. 80% van dit bedrag, met name 9,9 miljard dollar, was een gift aan het noodleidende Europa. De overige 20% was een lening. De Amerikaanse solidariteit bedroeg dus 9,9 miljard euro, zijnde 4,1% van het toenmalige BBP van de Verenigde Staten⁴. De solidariteitshulp die Vlaanderen in het Herstelfonds ten bate van de Waalse Deelstaat zou storten, bedraagt 34 miljard op een BRP van 207 miljard euro in 2009, wat overeenstemt met 16,4% van het Vlaamse BRP. Hieruit mag blijken dat de solidariteit die we in onze Personele Unie vooropstellen, de historische Marshall-hulp veruit in de schaduw stelt. **De Vlaamse solidariteitsoverdracht is een viervoud van de historische Marshall-hulp.** Mits de nodige bereidheid tot handelen moet deze solidariteit de Waalse Deelstaat dus zeker in staat stellen een nieuwe toekomst van welvaart en economische vooruitgang voor zichzelf uit te tekenen.

	Miljard dollar in lopende prijzen		Miljard euro in lopende prijzen
BBP Verenigde Staten in 1947	244,2	BRP Vlaanderen in 2009	207,6
Marshall-hulp	9,9	Solidariteit Herstelfonds	34,0
In verhouding tot BBP	4,1%	In verhouding tot BRP	16,4%

⁴ 244,2 miljard dollar in lopende prijzen van 1947.

6.5 Wat kan Wallonië doen met het Herstelfonds?

Zoals gezegd is de Vlaamse solidariteitsoverdracht geënt op 2 doelstellingen. Enerzijds moet de Waalse Deelstaat een faire startpositie krijgen: hiervoor geeft de Vlaamse Deelstaat 6 miljard euro per jaar. Anderzijds moet Wallonië over voldoende kredieten beschikken om een economische reconversie mogelijk te maken: hiervoor geeft Vlaanderen 2,5 miljard euro per jaar.

2,5 miljard herstellkredieten gedurende 4 jaar, wat kan men daar mee nu concreet mee aanvangen? De vergelijking met het Marshall-plan maakt in ieder geval duidelijk dat het een historisch bedrag betreft, maar wat kan Wallonië daar concreet mee doen? De Waalse Deelstaat kan dankzij deze hervormingkas verschillende draagkrachtverhogende hervormingen versneld doorvoeren. Wat volgt zijn een aantal zeer radicale en eerder extreme (en daarom geïsoleerd niet te verkiezen) keuzes en daarna een mogelijke 'policy-mix' keuze.

Verlaging van de vennootschapsbelasting

2,5 miljard per jaar stelt Wallonië in staat om de vennootschapsbelasting met 26 procentpunt te verlagen van de huidige 33,99% naar 8%. Met deze radicale keuze zou Wallonië in één klap het meest competitieve vennootschapstarief in Europa bereiken, waaruit een exponentiële groei van investeringen zal volgen. Met de extra inkomsten die deze nieuwe bedrijven genereren, kunnen dan andere hervormingen worden bekostigd, of uitkeringen worden verhoogd.

Verhoging van de pensioenen

De pensioenen in België behoren tot de lagere in Europa. Met de herstellfondsen uit Vlaanderen zou Wallonië de pensioenen kunnen verhogen met maar liefst 40%. Cruciaal is uiteraard goed na te denken op welke manier dit kan bijdragen aan de uitbouw van de Waalse economie. In ieder geval zal men een dergelijke ingreep moeten combineren met een verbreding van de economische basis, zodat na 4 jaar het eigen economisch weefsel sterk genoeg is om deze verhoogde sociale uitkeringen te dragen. Het is duidelijk dat deze extreme maatregel op zich niet verstandig zou zijn.

Verlaging van de BTW

De Waalse beleidsmakers zouden met het geld uit het Herstelfonds ook kunnen beslissen het algemeen BTW-percentage met 6 procentpunt te verlagen. Deze maatregel zou de consumptie in Wallonië - ook de buitenlandse en Vlaamse - stevig aanzwengelen.

Sociale bijdragen

Wallonië zou er ook voor kunnen kiezen de Vlaamse solidariteitsgelden aan te wenden om de sociale bijdragen te verminderen en zo werk aantrekkelijker te maken, zowel voor de werkzoekende als voor de werkgever. Het jaarlijks solidariteitskapitaal van 2,5 miljard zou volstaan om de sociale bijdragen in Wallonië met een vijfde (18%) te verlagen, wat de tewerkstelling een stevige boost zou geven.

Verhogen van O&O

De solidariteitsbijdrage bevat op zichzelf voldoende middelen om het budget voor onderzoek en ontwikkeling met bijna 2,9% van het regionale BBP te verhogen. Zo zou de nieuwe Waalse Deelstaat zich kunnen lanceren als dé nieuwe innovatieve Europese topregio bij uitstek.

Policy mix

Uiteraard is het aan de Waalse Deelstaat zelf te beslissen waaraan de middelen uit het Herstelfonds best worden besteed. Zo zouden de Waalse beleidsmakers kunnen beslissen om met de 2,5 miljard jaarlijkse solidariteitsoverdracht een explosieve *policy mix* samen te stellen waarin ze bijvoorbeeld de sociale bijdragen met 5% verlagen, de vennootschapsbelasting met 10 procentpunt verlagen tot 23,99%, de pensioenen met 6% verhogen en het budget voor onderzoek en ontwikkeling met 0,5% BRP opdrijven.

Mogelijke policy mix in 2010 met bijkomende overdracht uit Herstelfonds			
<i>in miljoen euro</i>	kostprijs	% variatie	resterend bedrag
Sociale bijdragen	691	5,0%	1.809
VennB	950	10,0%	859
Pensioenen	375	5,0%	484
O&O	437	0,5%	47
Jaarlijkse overdracht herstelmiddelen	2500		

Uiteraard kan de Waalse Deelstaat ook de keuze maken met dit geld de overgenomen schuld versneld af te bouwen en de beleidsruimte te verschuiven naar de toekomst. Dit is een verdedigbare optie. Met het totale Vlaamse solidariteitsgeld zou Wallonië immers de overgenomen schuld kunnen halveren, waarop het de marge op de interestlasten die hiermee ontstaat kan besteden aan economische herstructureringen. De uiteindelijke beslissing van hoe het kapitaal uit het Herstelfonds wordt besteed, is evenwel een autonome beslissing van de Waalse beleidsmakers.

De voordelen voor de Waalse Deelstaat van deze solidariteitsmechanismen zijn meer dan evident. Voor Vlaanderen is de aan de horizon gestelde eindigheid van de solidariteit (nog 4 jaar, weliswaar verhoogde solidariteit) een pluspunt. Ook al is de voorgestelde inspanning zeer groot, men wint de zekerheid dat men weet waar men aan toe is.

7. Decentralisering van de sociale zekerheid: een onmogelijke opdracht?

In studies over een verdere regionalisering van de Belgische staat wordt de regionalisering van de sociale zekerheid vaak voorgesteld als een onoverkomelijk probleem, omwille van de ongelijke afbakening van de gemeenschappen en de gewesten. Hoe zullen de inwoners van het Brussels Gewest immers worden toegewezen aan het ene dan wel aan het andere sociale systeem? Is dit sowieso mogelijk zonder de creatie van een subnationaliteit, en kan men inwoners van hetzelfde land wel verplichten tot een verschillend sociaal systeem toe te treden? Het alternatief, waarbij iedere inwoner van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zelf kiest tot welk systeem hij wil behoren, wordt dan even onmogelijk geacht, vanwege *moral hazard* risico's waarbij het beste systeem automatisch slachtoffer wordt van haar eigen succes en finaal wordt overstelpd door de meest hulpbehoevende Brusselaars.

De oplossing lijkt ons evenwel niet zo ingewikkeld, en ligt ons inziens in een systeem dat soepel genoeg is om vrije keuze van de Brusselaar toe te laten, en toch rigide genoeg om de financiering ervan niet in gevaar te brengen.

Er is bovendien een voorbeeld voor handen: de Vlaamse Zorgverzekering staat reeds open voor Brusselaars en Europese inwijkelingen in Brussel die verkiezen toe te treden tot het systeem. Daarbij hanteert de Vlaamse overheid de volgende principes:

- Tot 25 jaar kan iedereen vrij toetreden tot de Vlaamse Zorgverzekering zonder te voldoen aan enige specifieke voorwaarde. De leeftijd van 25 jaar is vermoedelijk gekozen omdat de meeste mensen pas dan echt actief zijn op de arbeidsmarkt, en bijgevolg kan verondersteld worden dat iedereen vanaf deze leeftijd in de regel begint bij te dragen tot het sociaal systeem.
- Ook na de leeftijd van 25 kan men nog beslissen toe te treden tot de zorgverzekering, mits een wachttermijn van 4 maand per jaar ouder dan 25 dat men niet heeft bijgedragen tot het systeem. Gedurende deze wachttijd is men niet gedekt door de zorgverzekering.

Deze principes kunnen nuttig zijn bij de decentralisering van de gezondheidszorg en de sociale zekerheid, maar volstaan zeker niet. Hier betreft het immers een verplicht sociaal systeem: men kan mensen niet gedurende een bepaalde periode sociaal onverzekerd laten. We moeten de verzekerde dus laten kiezen tussen één van beide systemen. We baseren ons gedecentraliseerd sociaal systeem daarom op volgende principes:

- 1) De inwoners van het Vlaamse Gewest zijn verplicht aangesloten bij het Vlaamse sociale systeem. De inwoners van het Waalse Gewest zijn verplicht aangesloten bij het Waalse sociale systeem.
- 2) De inwoners van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest kunnen bij aanvang kiezen voor het Vlaamse of Waalse systeem. Ook buitenlanders die tijdelijk in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest komen werken, maken hun keuze uit beide systemen.
- 3) Kinderen worden automatisch toegewezen aan het sociaal systeem waartoe hun ouders behoren. Indien beide ouders tot een verschillend systeem behoren, komt de keuze de ouders toe.
- 4) Tot 25 jaar kunnen inwoners van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest vrij veranderen van sociaal systeem, zonder wachttijd.
- 5) Vanaf 26 jaar kunnen inwoners van het BHG overschakelen van het ene systeem naar het andere, mits een wachtt termijn van 4 maanden per jaar ouder dan 25. Gedurende deze wachtt termijn blijft de persoon in kwestie verzekerd door het oude systeem.

Op deze manier blijft overstappen tussen beide systemen mogelijk, zij het met een oplopende wachtt termijn die moral hazard-problemen moet voorkomen en een voldoende sterke band tussen bijdragen en uitkeringen moet garanderen.

8. BESLUIT: de opportuniteit grijpen.

Is het te ambitieus te hopen dat twee sterke West-Europese tijgers binnen één land de ambitie en de kunde hebben om wereldklasse te zijn? Nee, maar we moeten durven een structuur ontwerpen die ons toelaat de grote problemen van onze tijd op een goede manier aan te pakken, ook al betekent dit een fundamenteel hertimmeren van onze Belgische staat.

Het Belgische model zoals het bestond heeft haar nut bewezen maar vandaag is het tijd voor een nieuw België, een nieuw tijdperk. We moeten durven dromen en de mouwen opstropen om een België met een moderne sociale en economische organisatie te bouwen volgens een nieuw model, een nieuw huis, een Personele Unie met sociaal-economisch autonome deelstaten.

Met deze nota doen wij alvast een poging een aanzet te geven voor een dergelijke onderneming. De bevoegdheidsverdeling in onze Personele Unie schoeiden we op de fundamentele taakverdeling die reeds aan de basis lag van de vorige ronden in de staatshervorming, met name de economische en persoonsgebonden bevoegdheid voor de Deelstaten, en de gezagsdepartementen voor de centrale overheid: de Personele Unie.

De solidariteit concretiseren we door middel van een Herstelfonds, waarmee op basis van de Vlaamse solidariteitsmarge een grootschalige maar in de tijd beperkte financiële solidariteit met de Waalse Deelstaat wordt ingesteld. Deze kapitaalinjectie moet Wallonië in staat stellen een algemene economische reconversie te financieren en een eigen gezonde fiscale basis te creëren, zonder dat deze solidariteit onbeheersbaar wordt. De omvang van de voorgestelde kapitaaloverdracht stelt de historische Marshall-hulp van de Verenigde Staten aan Europa volledig in de schaduw. Deze grootschalige Vlaamse solidariteit moet een algemene reconversie van Wallonië binnen een beperkte tijdsspanne dus mogelijk maken.

Deze nota heeft niet de bedoeling een definitief en onbediscussieerbaar scenario op tafel te leggen. We willen daarentegen aantonen dat het mogelijk is een conceptueel kader te ontwerpen dat beantwoordt aan de verzuchtingen van de verschillende gemeenschappen in dit land, en waarbinnen een aantal parameters ter beschikking staan die kunnen worden gewijzigd in functie van specifieke wensen.

Het doel is duidelijk: een Personele Unie met twee sterke Deelstaten, Europese tijgers, wereldklasse, die met vertrouwen de toekomst tegemoet kunnen.

9. BIJLAGEN

Overzicht van de aangewende verdeelsleutels		Bronnen
Federale bevoegdheden	Sociale en economische bevoegdheden naar de Deelstaten Subsidiariteitsprincipe	
Sociale bijdragen	Opbrengst personenbelasting	Rijksmiddelenbegroting
Globaal beheer werknemers		
RIZIV-Uitkeringen	Werkelijke verdeling arbeidsongeschiktheid	Schriftelijke vraag
Pensioenen	Werkelijke verdeling volgens Rijksdienst voor Pensioenen	website RVP
Gezinsbijslag	Werkelijke verdeling volgens Rijksdienst Kinderbijslag Werknemers	website RKW
Arbeidsongevallen	Volgens arbeidsongeschiktheid	Schriftelijke vraag
Beroepsziekten	Volgens arbeidsongeschiktheid	Schriftelijke vraag
Werkloosheid en loopbaanond.	Werkelijke verdeling uitkeringen RVA	Schriftelijke vraag
Invalideit mijnwerkers	Sleutel arbeidsongeschiktheid	Schriftelijke vraag
Zeelieden	Per hoofd-sleutel	
Globaal beheer zelfstandigen		
RIZIV-Uitkeringen	Werkelijke verdeling arbeidsongeschiktheid	Schriftelijke vraag
Pensioenen	Volgens Rijksdienst voor Pensioenen	website RVP
Gezinsbijslag	volgens aantal zelfstandigen per gewest	Regionale rekeningen
Faillissementsverzekering	volgens aantal zelfstandigen per gewest	Regionale rekeningen
Sociale Zekerheid Uitgavenbegroting		
Pensioenen ambtenaren	Volgens Rijksdienst voor Pensioenen	website RVP
Sociaal statuut der Zelfstandigen	Volgens aantal zelfstandigen per gewest	Regionale rekeningen
Dotaties en toelagen aan het globaal beheer	Gemiddelde sleutel Globaal Beheer werknemers en zelfstandigen	
Gehandicapten	Werkelijke verdeling uitkeringen	Schriftelijke vraag
Inkomensgarantie voor ouderen	Werkelijke verdeling uitkeringen	Schriftelijke vraag
Bijzondere kinderbijslagen	Aantal -18 jarigen per gewest	Rijksmiddelenbegroting
Andere	'Per hoofd'- sleutel per gewest	
Departementale middelen	'Per hoofd'- sleutel per gewest	
Federale schuld	'Per hoofd'-sleutel per gewest	
Diverse transfers	'Per hoofd'-sleutel per gewest	
Aandeel Regie der Gebouwen	'Per hoofd'-sleutel per gewest	
Niet-fiscale ontvangsten	Volgens verdeling specifieke bevoegdheden en raming	Rijksmiddelenbegroting
Personenbelastingen	Volgens regionale opbrengst	Rijksmiddelenbegroting
Vennootschapsbelasting	Bruto-toegevoegde waarde van fin. en niet-fin. Vennootschappen	Regionale rekeningen
BTW	Sleutel: beschikbaar inkomen per gewest	Schriftelijke vraag
'Service fee'- voor Gemeenschapsbevoegdheden	Kost per hoofd van gemeenschapsbevoegdheden	Eigen berekening

Verdeling van de federale bevoegdheden in de Personele Unie

SOCIALE ZEKERHEID buiten begroting	BUDGET	PERSONELE UNIE	GEWEST	GEMEENSCHAP
Globaal beheer werknemers	30.542,3			30.542,3
Globaal beheer zelfstandigen	2.029,8			2.029,8
RIZIV-Geneeskundige verzorging	24.389,1			24.389,1
Saldo buiten globaal beheer	1.902,2			1.902,2
Dienst overzeese Sociale zekerheid	374,3			374,3
Sociale bijstand	2.715,5			2.715,5
Saldo overheidspensioenen	3.444,2			3.444,2
Saldo overdrachten naar gezinnen	0,2			0,2
TOTAAL	65.397,5			65.397,5

SOCIALE ZEKERHEID binnen begroting	BUDGET	PERSONELE UNIE	GEWEST	GEMEENSCHAP
Wedde minister van sociale zaken, beleidscel, experts en werkingskosten	5,8			5,8
Wedde minister van pensioenen, beleidscel, experts en werkingskosten	3,0			3,0
Wedde staatssecretaris gezin en gehandicapten, beleidscel, experts en werkingskosten	0,2			0,2
Wedde staatssecretaris armoedebestrijding, beleidscel, experts en werkingskosten	0,8			0,8
Beleidsorganen staatssecretaris voor gezin en gehandicapten	0,8			0,8
Voorzitter, personeel, werkingsuitgaven	11,3			11,3
Budget en Beheerscontrole	0,5			0,5
P&O	0,1			0,1
ICT	15,2			15,2
Logistiek	8,7			8,7
Communicatie	0,1			0,1
Ombudsdienst pensioenen	0,9			0,9
Sociale inspectie: personeel- en werkingsuitgaven	15,4			15,4
DG Zelfstandigen: personeel- en werkingsuitgaven	5,2			5,2
Sociaal Statuut der Zelfstandigen	1.231,4			1.231,4
DG Personen met een handicap: personeel- en werkingsuitgaven	15,9			15,9
Gehandicapten	1.564,6			1.564,6
DG Beleidssteuning: personeel- en werkingsuitgaven	0,0			0,0
Studies	1,5			1,5
Internationale betrekkingen	0,1			0,1
Cel van de regeringscommissarissen	0,0			0,0
DG Sociaal Beleid: personeel- en werkingsuitgaven	6,5			6,5
Studies	0,1			0,1
Geschillen	0,4			0,4
Internationale betrekkingen	0,0			0,0
Dotaties en toelagen	5.977,6			5.977,6
Inkomensgarantie voor ouderen	380,5			380,5
Kinderbijslagen	38,1			38,1
Cel van regeringscommissarissen	0,3			0,3
DG Oorlogsslachtoffers: personeel- en werkingsuitgaven	1,6			1,6
Oorlogsslachtoffers	87,1			87,1
Kinderbijslagen	0,2			0,2
TOTAAL	9.373,9			9.373,9

PENSIOENEN AMBTENAREN (binnen begroting)	BUDGET	CONFEDERAAL	GEWEST	GEMEENSCHAP
Dotatie voor pensioenen van de overheidssector	6.476,7		6.476,7	
Dotatie arbeidsongevallenrenten	33,9		33,9	
Dotatie vergoedingspensioenen en oorlogsrenten	171,1		171,1	
Dotatie wettelijke opdrachten inzake pensioenen NMBS	589,3		589,3	
Beheer van de dienst	33,8		33,8	
TOTAAL	7.304,8		7.304,8	

JUSTITIE	BUDGET	PERSENELE UNIE	GEWEST	GEMEENSCHAP
Wedde minister van justitie, beleidscel, experts en werkingskosten	3,6	3,2	0,0	0,4
Leiding en beheer: wedden personeel, informatie en niet duurzame goederen	15,8	14,2	0,1	1,5
Centrale diensten: personeel en werkingsuitgaven	56,4	50,6	0,2	5,5
Vertegenwoordiging van het departement	0,7	0,6	0,0	0,1
Dienst voorgedij van minderjarige vreemdelingen	2,8			2,8
Studies en documentatie	0,6	0,5	0,0	0,1
Internationale samenwerking en ondersteuning van de Politie	3,3	3,0	0,0	0,3
Veiligheidsmaatregelen	2,5	2,3	0,0	0,2
Personeel en werkingsuitgaven penitentiare inrichtingen	357,4	357,4		
Onderhoud en hulpverlening aan gedetineerden	20,7	20,7		
Penitentiair Onderzoeks- en Klinisch Observatiecentrum	0,0	0,0		
Medische en medico-psycho-sociale expertise en gezondheidszorgen	32,2			32,2
Commissie Voorwaardelijke Invrijheidstelling	0,0	0,0		
Jeugd-delinquentie	6,1		6,1	
Veiligheidskorps	16,5	16,5		
Justitiehuizen: personeel en werkingsuitgaven	52,7	52,7		
Elektronisch toezicht	5,9	5,9		
Belgisch Staatsblad; personeel en werkingsuitgaven	9,3	9,3		
Veiligheid van de Staat; personeel en werkingsuitgaven	39,5	39,5		
Veiligheidsmaatregelen	1,5	1,5		
Bestaansmiddelen programma; personeel en werkingsuitgaven	777,6	777,6		
Gerechtelijke bijstand (vergoedingen pro deo)	58,6	58,6		
Afluisteren van privé-communicatie en telecommunicatie	1,5	1,5		
Centrale dienst voor de inbeslagname en de verbeurdverklaring	1,3	1,3		
jeugdbescherming	7,5			7,5
Hulpverlening aan de erkende erediens: bestaansmiddelen	88,3			88,3
Laïciteit	13,2			13,2
Islamitische eredienst	4,4			4,4
Boeddhisme	0,2			0,2
Nationaal Instituut voor Criminalistiek en Criminologie	9,6	9,6		
Informatie en adviescentrum inzake schadelijke sektarische organisaties	0,6	0,6		
Commissie voor bio-ethiek en Commissie euthanasie	0,4			0,4
Commissie voor hulp aan slachtoffers, Forum en Commissaris slachtofferrechten	11,7	11,7		
Commissie kansspelen (fonds)	3,0	3,0		
Arbitrage bouw- en huurgeschillen	0,0		0,0	
Nationale Commissie voor de rechten van het kind	0,1			0,1
Federale Commissie voor bemiddeling	0,2	0,2		
Dienst strafrechtelijk beleid: personeel en werkingsuitgaven	2,9	2,9		
TOTAAL	1.608,7	1.445,0	6,5	157,2

BINNENLANDSE ZAKEN	BUDGET	PERSENELE UNIE	GEWEST	GEMEENSCHAP
Wedde minister, beleidsceel, experten en werkingskosten	3,9	1,5	1,2	1,1
Wedde minister, beleidsceel, experten en werkingskosten minister van migratie	1,6			1,6
Leiding en beheer: wedden personeel, informatie en niet duurzame goederen	7,4	2,9	2,4	2,2
Logistiek en coördinatie: personeel en werkingsuitgaven	7,7	3,0	2,5	2,3
Juridische ondersteuning: erelonen advocaten en schadevergoedingen aan derden	0,6	0,2	0,2	0,2
Crisiscentrum: personeel en werkingsuitgaven	3,1	3,1		
Commissie van de nationale vraagstukken inzake verdediging	0,0	0,0		
Noodplanning (telecommunicatienetwerken)	0,6	0,6		
Commissie Veiligheid rallywedstrijden en specifieke initiatieven	0,2		0,2	
Instellingen en bevolking: personeel- en werkingsuitgaven	10,8	10,8		
Protocol: subsidies aan nationale vriendenkringen, oudstrijders, nationale feestdag	0,1	0,1		
Vaste Commissie voor Taaltoezicht	0,1	0,1		
Verkiezingsuitgaven, stamsysteem, staatsdienst voor beheer identiteitskaart	13,6	13,6		
civiele veiligheid personeel en werkingsuitgaven	32,4		32,4	
ASTRID (nieuwe 100-centrales) werkingskosten en personeel	2,2		2,2	
Operaties CV, uitrusting en opleiding, brandweerdiensten en 100-centra	32,1		32,1	
Fonds aanschaffing van materieel brandweer en medische hulp	2,8		2,8	
Fonds voor de risico's van zware ongevallen	8,7		8,7	
Fonds voor de risico's van nucleaire ongevallen	5,9		5,9	
Directie van de financiële tussenkomsten ten voordele van derden	12,9		12,9	
Rampenschade	1,2		1,2	
Oorlogsschade	0,3		0,3	
Bestaansmiddelen: personeel en werkingsuitgaven vreemdelingenzaken	79,0			79,0
Specifieke centra voor illegalen: contract met de burger	10,2			10,2
Visa Information System	2,4			2,4
Bestaansmiddelen: personeel en werkingsuitgaven vreemdelingenzaken	8,2			8,2
Algemene administratieve politie: opleiding, preventie en uitrusting	46,9	46,9		
Verkeersveiligheid	0,2		0,2	
Tuchtraad	0,1	0,1		
Vaste Commissie van de gemeentepolitie	0,8	0,8		
Voetbalceel	0,2	0,2		
Geschillen Federale politie (erelonen en schadevergoedingen aan derden)	1,4	1,4		
Europese topontmoetingen in Brussel	16,6	16,6		
Vast Secretariaat voor het Preventiebeleid - Contract met de burger	0,0	0,0		
Politiegebouwen	13,7	13,7		
Bestaansmiddelenprogramma: personeel en werkingsuitgaven provinciale gouv.	17,5		17,5	
Wapenwet	0,2		0,2	
Bestaansmiddelenprogramma: personeel en werkingsuitgaven	38,1	38,1		
Commissariaat-generaal voor de vluchtelingen en staatslozen	20,2			20,2
vaste Beroepscommissie voor de vluchtelingen (vershoven naar Raad van State)	0,0			0,0
Geïntegreerde centra voor dringende oproepen	18,1		18,1	
Raad voor Vreemdelingenbetwistingen: personeel- en werkingsuitgaven	12,6	12,6		
OCAD (nieuw programma)	1,7	1,7		
TOTAAL	436,2	167,8	141,1	127,3
BUITENLANDSE ZAKEN	BUDGET	PERSENELE UNIE	GEWEST	GEMEENSCHAP
Wedde minister, beleidsceel, experten en werkingskosten	3,2	3,2		
Wedde staatssecretaris Europese Zaken	0,2	0,2		
Leiding en beheer	67,6	42,0	0,5	25,2
Protocol	2,8	2,8		
Vorming	0,9	0,9		
Conferenties, seminaries en andere manifestaties	0,4	0,4		
Humanitaire hulp	1,2	1,2		
Vertegenwoordiging in het buitenland	3,5	3,5		
Communicatie, informatie en documentatie	1,7	1,7		
Internationale Samenwerking	5,4	5,4		
Diplomatieke posten: personeel en werkingsuitgaven	173,5	173,5		
Organiek fonds onroerend goed	48,0	48,0		
DG Juridische Zaken: personeel en werkingsuitgaven	0,5	0,3	0,0	0,2
DG Bilaterale Zaken: personeel en werkingsuitgaven	0,0	0,0		
Bilaterale betrekkingen	4,2	4,2		
Economische expansie	2,8		2,8	
DG Consulaire Zaken: personeel en werkingsuitgaven	0,0	0,0		
Internationale instellingen	0,1	0,1		
Humanitaire hulp	0,2	0,2		
Multilaterale betrekkingen	95,8			95,8
Wetenschapsbeleid	3,8			3,8
Samenwerking	0,5			0,5
Humanitaire hulp	49,2			49,2
Europese betrekkingen	3,5	3,5		
TOTAAL	469,0	291,1	3,2	174,7

ONTWIKKELINGSSAMENWERKING	BUDGET	PERSENELE UNIE	GEWEST	GEMEENSCHAP
Wedde minister, beleidscel, experts en werkingskosten	2,7			2,7
Ontwikkelingssamenwerking: personeel en werkingsuitgaven	2,5			2,5
Gouvernementele samenwerking	287,8			287,8
Niet-gouvernementele samenwerking	196,2			196,2
Multilaterale samenwerking	478,0			478,0
Bijzondere interventies	144,8			144,8
TOTAAL	1.112,0			1.112,0
DEFENSIE	BUDGET	PERSENELE UNIE	GEWEST	GEMEENSCHAP
Werking van het kabinet	2,4	2,4		
Personeel en werkingsuitgaven krijgsmacht	1.858,9	1.858,9		
Training krijgsmacht	230,8	230,8		
Vernieuwing van de uitrusting en infrastructuur	360,4	360,4		
Bijkomende vernieuwing van de infrastructuur	34,2	34,2		
Internationale verplichtingen	55,3	55,3		
Inzet	58,7	58,7		
Burgerlijk algemeen bestuur	87,7	87,7		
Wetenschapsbeleid	60,5	60,5		
Instellingen van openbaar nut en gesubsidieerde organismen	20,4	20,4		
TOTAAL	2.769,3	2.769,3		
POLITIE	BUDGET	PERSENELE UNIE	GEWEST	GEMEENSCHAP
Algemene leiding, geïntegreerde werking en coördinatie	105,6	105,6		
Algemene directie bestuurlijke politie	237,5	237,5		
Algemene directie gerechtelijke politie	252,6	252,6		
Algemene directie van de ondersteuning van het beheer	113,8	113,8		
Secretariaat van de geïntegreerde politie	9,8	9,8		
Algemene inspectie van de federale en lokale politie	7,2	7,2		
Gemeenschappelijke werkings- en investeringsuitgaven	904,8	904,8		
TOTAAL	1.631,3	1.631,3		
FINANCIEN	BUDGET	CONFEDERAAL	GEWEST	GEMEENSCHAP
Wedde minister van Financiën, beleidscel, experts en werkingskosten	5,6	0,2	5,4	
Wedde staatssecretaris voor fiscale fraude	0,2	0,0	0,2	
Wedde staatssecretaris, beleidscel, experts en werkingskosten	0,8	0,0	0,7	
Beheersorganen: personeel en werkingsuitgaven	305,2	9,9	295,3	
Effectiseringsfonds: voor een betere werking van het departement	7,0	7,0		
Bestaansmiddelen: personeel en werkingsuitgaven thesaurie	35,8	35,8		
Internationale financiële betrekkingen (verplichtingen)	1,5	1,5		
Ontwikkelingshulp bijdrage België EMIFP	0,0	0,0		
Schadeloosstelling	0,0	0,0		
Organiek fonds voorschotten alimentatievorderingen	269,5		269,5	
Belastingen en invorderingen: personeel en werkingsuitgaven	78,1		78,1	
Algemene fiscale zaken	5,8		5,8	
Fraudebestrijding	28,2		28,2	
Grote ondernemingen, KMO's, particulieren	586,8		586,8	
Fiscale invorderingen	139,3		139,3	
Douane en Accijnzen	209,4		209,4	
TOTAAL	1.673,3	54,5	1.618,8	

ARBEID, WERKGELEGENHEID EN SOCIAAL OVERLEG	BUDGET	PERSONELE UNIE	GEWEST	GEMEENSCHAP
Wedde minister, beleidscel, experts en werkingskosten	4,2		4,2	
Leiding en beheer	2,7		2,7	
Bestaansmiddelen diensten van de voorzitter	15,8		15,8	
Internationale samenwerking	0,4		0,4	
Studies	0,0		0,0	
Afdeling van de juridische studiën en de documentatie	2,6		2,6	
Gelijke kansen tussen vrouwen en mannen	4,5		4,5	
Federale Belgische publieke bijdrage aan het Europees Sociaal Fonds	0,1		0,1	
Federale globale plannen	1,0		1,0	
Steun aan onthaalcentra gespecialiseerd inzake strijd tegen de mensenhandel	0,5		0,5	
Bestaansmiddelen collectieve arbeidsbetrekkingen	7,0		7,0	
Sociaal overleg en sociale bemiddeling	3,1		3,1	
Bestaansmiddelen humanisering van de arbeid	3,8		3,8	
Acties ten gunste van de sociale, intellectuele en morele promotie van de werknemers	2,1		2,1	
Ervaringsfonds	1,9		1,9	
Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op werk	0,1		0,1	
Sociale verkiezingen	0,2		0,2	
Bestaansmiddelen welzijn op het werk	13,4		13,4	
Fonds voor technische veiligheid bedrijven	1,4		1,4	
Bestaansmiddelen directie werkgelegenheid en arbeidsmarkt	3,4		3,4	
Toelage aan de pool van zeelieden ter koopvaardij	3,7		3,7	
(bijzondere) Brugpensioenen	3,1		3,1	
Hertewerkstelling	0,3		0,3	
Sociale maribel (bezoldigingen personeel)	0,2		0,2	
Kenniscentrum tewerkstelling gehandicapten	0,0		0,0	
Bestaansmiddelen toezicht op sociale wetten	21,4		21,4	
Sociale inlichtingen- en opsporingsdienst	0,5		0,5	
Bestaansmiddelen individuele arbeidsbetrekkingen	1,2		1,2	
Ondersteuningscel voor de werktijdherverdeling	0,1		0,1	
TOTAAL	98,6		98,6	
VOLKSGEZONDHEID	BUDGET	PERSONELE UNIE	GEWEST	GEMEENSCHAP
Beleidsorganen van de minister	2,9			2,9
Beheersorganen	19,5			19,5
Algemene diensten	11,0			11,0
DG1-gezondheidsvoorzieningen	32,3			32,3
DG2-Gezondheidszorgen	36,1			36,1
DG3-Geneesmiddelen	18,0			18,0
DG4-Dieren, planten en voeding	160,8			160,8
DG5-Leefmilieu	17,3			17,3
Wetenschapsbeleid	37,4			37,4
Lasten van het verleden	0,0			0,0
Duurzame ontwikkeling	6,7			6,7
Incidenten en crisismanagement	12,6			12,6
TOTAAL	354,6			354,6

ECONOMIE	BUDGET	PERSONELE UNIE	GEWEST	GEMEENSCHAP
Wedde minister Economie en energie, beleidscel, experts en werkingskosten	0,2		0,2	
Wedde minister KMO Zelfstandigen en landbouw, beleidscel, experts en werkingskosten	4,0		4,0	
Wedde minister ondernemen en vereenvoudigen, beleidscel, experts en werkingskosten	2,2		2,2	
Beheersorganen: personeels- en werkingsuitgaven	24,0		24,0	
Dienstverlening voor alle departementen	0,4		0,4	
Logistieke ondersteuning departement	16,0		16,0	
Informatieverwerking (ICT)	26,3		26,3	
Toelagen aan externe organismen	6,8		6,8	
Stafdienst communicatie	1,2		1,2	
Bestuur energie: personeel- en werkingsuitgaven	4,0		4,0	
Controle van de kwaliteit van aardolieproducten: organiek fonds	2,9		2,9	
Omzetting Europese richtlijnen verbetering levensomstandigheden	0,5		0,5	
Financiering van het nucleair passief: dotaties NIRAS	21,2		21,2	
Sociaal stookoliefonds	39,5		39,5	
Toelagen aan externe organismen: IRE, SCK, ECKO, JET, IIKW	71,2		71,2	
Energiestudies	0,4		0,4	
Bijdrage België aan project fusiereactor ITER	1,3		1,3	
Marktregulering: personeel- en werkingsuitgaven	9,5		9,5	
Bescherming intellectueel eigendomsrecht	4,7		4,7	
Distributie en tentoonstellingen (met organiek fonds)	0,7		0,7	
Economisch potentieel: personeel- en werkingsuitgaven	9,6		9,6	
Landbouwbeleid	13,4		13,4	
Acties van het landbouwfonds (met organiek fonds)	2,6		2,6	
landbouwstructuurbeleid	1,0		1,0	
Onderzoeksprogramma Airbus	4,6		4,6	
Kruispuntbank Ondernemingen	0,5		0,5	
Toelage aan externe organismen (bio-industrie)	0,7		0,7	
Administratief KMO-beleid: personeel- en werkingsuitgaven	4,7		4,7	
Toelagen aan externe organismen en diverse uitgaven	2,5		2,5	
Bestuur kwaliteit en veiligheid: personeel- en werkingsuitgaven	15,6		15,6	
Toepassing van het federaal accreditatie- en certificatiesysteem	1,5		1,5	
Toepassing van de wetgeving inzake het Continentaal Plat	0,6		0,6	
Toepassing van de wetgeving op kansspelen	0,0		0,0	
Toelagen aan externe organismen	0,3		0,3	
Normalisatie	7,3		7,3	
Controle en bemiddeling: personeel- en werkingsuitgaven	14,4		14,4	
Statistiek: personeel- en werkingsuitgaven	22,3		22,3	
Occasionale enquêtes	4,0		4,0	
Toelagen aan externe organismen	0,0		0,0	
Consumentenzaken: personeel- en werkingsuitgaven	0,3		0,3	
Bescherming van het consumentenrecht	1,9		1,9	
Bestrijding van de overmatige schuldenlast	3,1		3,1	
Toelagen aan externe organismen	0,4		0,4	
Kolenmijnen	10,9		10,9	
Dotatie aan het Federaal Planbureau	9,0		9,0	
Plantentuin Meise: personeel- en werkingsuitgaven	8,0		8,0	
TOTAAL	376,5		376,5	
MOBILITEIT	BUDGET	PERSONELE UNIE	GEWEST	GEMEENSCHAP
Wedde minister mobiliteit, beleidscel, experts en werkingskosten	0,2		0,2	
Wedde staatssecretaris mobiliteit, beleidscel, experts en werkingskosten	0,9		0,9	
Leiding en beheer	30,1		30,1	
Studies en actie inzake Mobiliteit en vervoer	0,5		0,5	
Modernisering van de overheidsbedrijven	0,3		0,3	
De Post	317,2		317,2	
Belgacom: sociale voordelen teruggekeerd personeel dienst kijk- en luistergeld	0,2		0,2	
Bestaansmiddelenprogramma vervoer ter land	12,7		12,7	
Exploitatie spoorwegvervoer	3.000,3		3.000,3	
Bestaansmiddelenprogramma luchtvaart	9,2		9,2	
Regeling van het luchtverkeer en internationale samenwerking	0,5	0,5		
Financiering en verbetering van interventieprogramma's van de luchtvaart	3,7		3,7	
Ombudsdienst	0,0		0,0	
Bestaansmiddelenprogramma mobiliteit en verkeersveiligheid	14,1		14,1	
Mobiliteit	0,6		0,6	
Organisatie en veiligheid van het privé-wegvervoer	6,4		6,4	
Bestaansmiddelenprogramma personeelsformatie Mobiliteit	2,3		2,3	
lasten van het verleden	0,5	0,5		
TOTAAL	3.400,0	1,0	3.399,0	

MAATSCHAPPELIJKE INTEGRATIE	BUDGET	PERSONELE UNIE	GEWEST	GEMEENSCHAP
Bestuur maatschappelijke integratie: personeel- en werkingsuitgaven	9,0			9,0
Bestaanszekerheid	801,6			801,6
Opvang vluchtelingen	229,6			229,6
Sociale economie	31,2			31,2
Grootstedenbeleid	45,5			45,5
Federaal beheer van de Europese sociale fondsen	13,3			13,3
TOTAAL	1.130,2			1.130,2
WETENSCHAPSBELEID	BUDGET	PERSONELE UNIE	GEWEST	GEMEENSCHAP
leiding en beheer	8,6	1,1	7,6	
Toelage aan de vzw 'Stichting Prins Laurent'	0,0	0,0		
Belgische basis in Antarctica	0,8	0,8		
Koninklijke academie voor overzeese wetenschappen	0,3	0,3		
Toelage aan de Academia Belgica te Rome	0,4	0,4		
Toelage aan het Belgisch historisch instituut te Rome	0,1	0,1		
Toelage aan de nationale organismen onder gezamenlijk toezicht van de	0,0	0,0		
Toelage aan het Patrimonium van d Academie voor Overzeese Wetenschappen	0,1	0,1		
Koninklijke academie voor Wetenschappen en de Académie royale des Sciences	0,5	0,5		
Ander onderzoek en ontwikkeling op nationaal vlak	93,1		93,1	
Toelagen aan de internationale organismen onder toezicht van de Koninklijke	0,0	0,0		
academie voor Wetenschappen en de Académie royale des Sciences	0,6	0,6		
Ander onderzoek en ontwikkeling op internationaal vlak	152,5		152,5	
Dotatie aan de Koninklijke Bibliotheek Albert I	7,2	7,2		
Dotatie aan het Algemeen Rijksarchief	5,0	5,0		
Dotatie aan het Koninklijk meteorologisch Instituut van België	3,3	3,3		
Dotatie aan de Koninklijke Sterrenwacht van België	1,3	1,3		
Dotatie aan het Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen	7,4	7,4		
Dotatie aan het Koninklijk Museum voor Midden Afrika	3,5	3,5		
Dotatie aan de Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis	5,1	5,1		
Dotatie aan de Koninklijke Musea voor Schone Kunsten van België	4,3	4,3		
Dotatie aan het Koninklijk Instituut voor Kunstpatrimonium	1,3	1,3		
Toelage aan het Koninklijk Filmarchief	2,7	2,7		
Andere wetenschappelijke en gelijkgestelde inrichtingen	76,2		76,2	
Toelage aan de Belgian American Educational Foundation	0,1	0,1		
Andere educatieve activiteiten	0,9		0,9	
Koninklijk Muziekconservatorium van Brussel - Bibliotheek	0,3	0,3		
Toelage aan muziekkapel "Koningin Elisabeth"	0,2	0,2		
Kosten met betrekking tot het openstellen van het Koninklijk paleis	0,3	0,3		
Koningin Elisabeth wedstrijd - prijs van de regering	0,0	0,0		
Andere gemeenschappelijke culturele activiteiten	0,4		0,4	
Belgische bijdrage Commission for educational Exchange USA, Belgium, Luxemburg	0,3	0,3		
Andere externe relaties	0,2		0,2	
4. Onderwijs - Vorming	0,1		0,1	
5. Lasten van het verleden -Onderwijs	0,2		0,2	
TOTAAL	377,4	46,2	331,2	